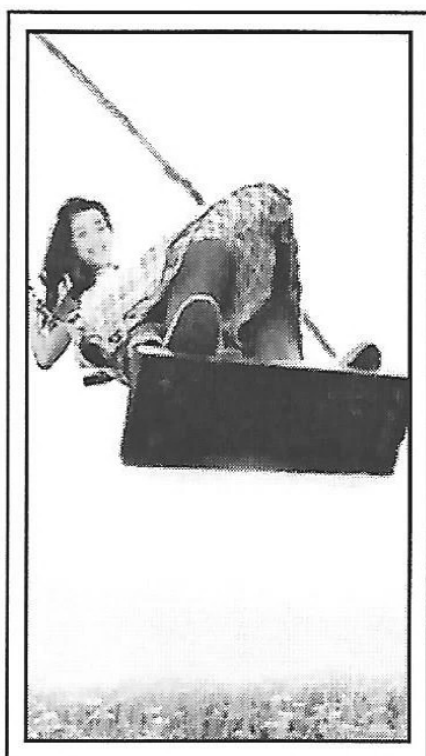

PASILLI

POSTILIITON PASILAN OSASTON LEHTI

2-2002

**- Posti ei ole enää entisensä - Pasilan Osaston avoin kirje -
Päätuottamusmiehen palsta - Työsuojelukuulumisia - Viisautta Voutilan
Malliin - Vääryydestä korvausta - Työstä ja vähän muustakin - Postin
tulos ja palkankorotusvara - Ulkista - Röyhkeä osallistuminen
eläkekeskusteluun - Onko esimiehen palkka oikein - Nuorisajaoston
risteily - Ruotsin kautta - Tornit sortuivat 11.5. - Tuhat vuotta
Suomen sotahistoriaa - Näin kuoli Ginnungagap - Rohkeus, Arndt
Pekurisen elämä ja kuolema - Marskin juna ja Karjalan männyt -**

SISÄLTÖ

POSTI EI OLE ENÄÄ ENTISENSÄ	Kari Pihlaviita	s. 3
PASILAN OS. AVOIN KIRJE		s. 4
PÄÄLUOTTAMUSMIEHEN PALSTA	Hannu Sojakka	s. 6
TYÖSUOJELUKUULUMISIA	Eija Heikkilä	s. 7
VIISAUTTA VOUTILAN MALLIIN (vol.5)	Jouni Kaiponen	s. 8
VÄÄRYDESTÄ KORVAUSTA	Kari Tamminen	s. 8
TYÖSTÄ JA VÄHÄN MUUSTAKIN...	Mikko Poutanen	s. 9
POSTIN TULOS JA PALKANKOROTUSVARA	Teuvo Pykönen	s.10
ULKISTA	Hannu Penttinen	s.12
RÖYHKEÄ OSALLISTUMINEN ELÄKEKESKUSTELUUN (osa 5)	Timo Bomb	s.12
ONKO ESIMIEHEN PALKKA OIKEIN	sivustaseuraaja	s.13
NUORISOJAOSTON RISTEILY 6-7.4.02	Jouni Kaiponen	s.13
RUOTSIN KAUTTA	Teuvo Pykönen	s.14
TORNIT SORTUIVAT 11.5...	Juha Nikas	s.16
TUHAT VUOTTA SUOMEN SOTAHISTORIAA	Oiva Varjos	s.18
NÄIN KUOLI GINNUNGAGAP	Kai Backman	s.20
ROHKEUS, ARDNT PEKURISEN ELÄMÄ JA KUOLEMA	Kai Backman	s.21
MARSKIN JUNA JA KARJALAN MÄNNYT	Oiva Varjos	s.22

**PASILLIN TOIMITUS TOIVOTTAI KAIKILLE LUKIJOILLEEN
HYVÄÄ KESÄÄ!**

PASILLI

No 2.2002

17.vuosikerta

Päätoimittaja: Kari Pihlaviita, puh 040 543 6438
kpihlavi@pp.htv.fi

Toimitussihteeri: Juhani Kaskimies, puh 040 768 0977
juhani.kaskimies@pp.inet.fi

POSTILIITON PASILAN OSASTON LEHTI
PL 25, 00231 HELSINKI

Palautteen ja seuraavaan lehteen tarkoitetun aineiston voi lähettää yllä olevaan osoitteeseen, jättää luottamushenkilöille edelleen toimitettavaksi, luottamusmiesshuoneeseen Pasilassa ja Voutilassa tai lähettää toimitussihteerille.

Nimimerkillä julkaistavaksi tarkoitettuun aineistoon on liitettävä normaalin käytännön mukaisesti lähettäjän nimi, joka jää toimituksen tietoon.

AINEISTO SEURAAVAAN LEHTTEEN VIIMEISTÄÄN 1.9 .2002.

EDITA 2002

POSTI EI OLE ENÄÄ ENTISENSÄ

Postin uusi palvelu, Netposti on sähköinen postilaatikko. Se on juuri niin lähellä postin vastaanottajaa kuin häntä lähinnä oleva tietokone on. Usein tämän koneen sijaintipaikka on lähin kirjasto tai nettikahvila tai postitoimipaikka. Sen käyttäminen maksaa aina, riippumatta siitä, missä se sijaitsee tai kuka sen omistaa ja käyttämisestä joutuu maksamaan eri palveluntarjoajalle kuin omistamisesta.

Useimmat tavalliset ihmiset saavat maksulliseen postilaatikkoonsa pääasiassa laskuja. Niiden lähettäjä karhuu toimitusmaksua. Laskujen maksaminenkaan ei ole ilmaista (palvelupaketit) ja tämäkin maksu menee suoraan postilaatikon onnellisen omistajan pankkitililtä. Sitten maksetuista laskuista on tietenkin saatava paperinen tosite, joka on tulostettava. Paperi ja mustekin maksaa, eikä niinkään pieniä summia.

Tietoyhteiskunnan mukanaan tuomat palvelut maksavat. Mutta niitä ei mainostetakaan taloudellisella edullisuudella, vaan kyseenalaisella (yhteyshäiriöt, virukset, ohjelmien kaatumiset) vaivattomuudella. Luvataan helpoutta ja mahdollisuutta hoitaa asioita juuri siinä paikassa, missä ihminen juuri nyt sattuu olemaan. Tietokoneen avulla tekemiset voi hoitaa kotona, kännykällä ihan missä tahansa.

Netposti ei kuitenkaan kykene kilpailemaan ihmisten keskinäisen yhteydenpidon välineenä. Tietokonetta aktiivisesti käyttävillä on ilmaisia sähköpostiosoitteita, joillakin jo kymmeniä. Henkilökohtainen sähköinen kirjeenvaihto ei tule koskaan siirtymään maksullisiin postilaatikoihin. Netpostin kautta uusi Posti välittää vastaanottaville asiakkailleen vanhoja palveluitaan, laskuja ja mainoksia ja ehkä viranomaisilmoituksia. Se tarkoittaa, että uusi Posti kilpailee vanhan Postin kanssa. Siis itsensä kanssa.

Mutta kuinka kauan ihmisiä jaksaa viehättää nyhertäminen tietokoneen kanssa? Viisi vuotta, kymmenenkö? Josakin on kuitenkin vastassa raja, sillä ihminen on kuitenkin

sosiaalinen eläin. Panostaminen uusiin sähköisiin palveluihin on monen yrityksen kohdalla päättynyt epäonnistumiseen. Toivottavasti Posti, joka ei ole enää entisensä, ei sorru samanlaiseen väärinarviointiin.

Kysymys on myös filosofiasta, arvoista. Kun tulevaisuuden tuotteena pidetään sähköistä palvelua, joka vähentää perinteisen postin määrää, on selvää, että perinteisen, fyysisen postin käsittelyä aletaan pitää entisen Postin tehtävänä. Siitä tulee rasite, jota tulevaisuuteen tuijottavat päättäjät eivät enää osaa pitää muuna kuin harmillisena kustannusten lähteenä. Joidenkin mielestä se ei ole enää edes nykyaikaan istuvaa ydinliiketoimintaa.

Tällaisessa arvomaailmassa Postin johto näyttää tällä hetkellä elävän. Hallinnointia keskitetään ja tehdään virtaviivaisemmaksi. Sille rakennetaan näyttävä ympäristö Pasilan kaatopaikalle, jotta kaikenlaiset System Managerit yms. uuden Postin johtajat viihtyisivät, heitähän on ja lisää tulee. Hallinnon saneeraaminen taas kohdistetaan perinteisen postituotannon organisaatioon ja siinä toimiviin työnantajan edustajiin. Ja kun hallintoa "tervehdytetään", "järkevöityy" myös sen alainen tuotanto. Postikeskuksia lakkautetaan, ulkomaan postin toiminnat hajasijoitetaan. Siellä, missä työ jatkuu, postimiehiä pelotellaan postimäärien alentumisella ja rahan puutteella.

Mutta kaikesta huolimatta Posti tulee olemaan aina myös entisensä. Kansalaisten, postia vastaanottavien asiakkaiden vanhana Postina. Kyetäänkö heitä palvelemaan ja halutaanko heitä edes palvella? Koskeeko juhlapuheiden asiakaslähtöisyys myös heitä?

Siinä ydinkysymyksiä, joihin Postin johdon on nopeasti vastattava. Ennen kuin on liian myöhäistä.

Kari Pihlaviita

Postiliiton Pasilan osaston avoin kirje 8.5.2002

jakelussa mainituille

Tilanteesta ulkomaan postituotannossa

Nykytilasta

Tuotantopalvelut on aloittanut varsin näyttävästi yt-neuvottelut 25 henkilön irtisanomisesta, lomauttamisesta tai osa-aikaistamisesta perustuen Siipitien toimintojen siirtämiseksi Logistiikkakeskukseen ja Helsingin postikeskukseen.

Yhteistoimintalain edellyttämä yhteistoiminta pienin huomautuksin alkoi postikeskuksen osalta asiallisesti. Logistiikkakeskuksessa yhteistoimintaa ei ole vaatimuksista huolimatta ollut. Ulkomaan postituotannon henkilöstöä on informoitu vähän. Kolmessa työpaikassa eletään huhujen, pelon ja epätietoisuuden aikaa. Tästä johtuen Postiliiton Pasilan osasto katsoo velvollisuudekseen kertoa näkemyksensä tällä avoimella kirjeellä sisäiseen käyttöön.

Varsinaista henkilöstömäärää käsitellään yt-neuvotteluryhmässä. Sen alaisuudessa toimii projektiryhmä teknistä valmistelua varten. Projektiryhmän alla työskentelee Postikeskuksessa alatyöryhmä. Voutilassa ja ulkomaan postituotannossa ei toimi mitään alatyöryhmiä, joissa toteutettaisiin yt-menettelyä.

Postikeskuksen osalta selvitystyö on keskeneräinen. Logistiikkakeskuksessa on valmistunut kirjoituspöytätyönä varsin kevyt paperi, jossa vain oikeastaan todetaan, että 15.7. on valmiudet ottaa pakettitoiminnot Siipitieltä. Lokessa on valmisteltu jopa työvuorojakin, mutta johtaja Tuulensuu on kieltäytynyt toimittamasta edes pääluottamusmiehelle valmisteluaineistoa. Ulkomaan tuotannossa on valmistunut laskelma ”säästöistä”, kun suunnitellut toiminnot siirretään pois Siipitieltä. Mitään tämän konkreettisempaa ei ole, vaikka kuuden viikon yt-neuvottelu aika päättyy kymmenen päivän päästä.

Tämä taas kerran kuvastaa suunnitelmallisen toiminnan haparointia työnantajan taholta. Samalla aiheutetaan henkilöstön keskuuteen ristiriitaisia tunteita ja työmotivaation laskua.

Historiasta

Ulkomaan postituotannon sijoittumisella pääkaupunkiseudulla on pitkä historia. Ensin se oli sijoitettu ympäri kaupunkia mm. Tennispalatsissa, Kuortaneenkadulla, Hämeentielle ja postikeskuksessa. Sitten toimintoja keskitettiin enemmän postikeskukseen mm. huolinta. Eräs vaihe oli suunnittelut siirtyä kokonaisuudessaan Hakkilaan, jotta saavutettaisiin synergiaetuja. Ratkaisuksi lopulta tuli siirtyminen lentokentän reunaan Siipitielle, joka on toiminnan kannalta kompakti tila. Samalla tehtiin suuri muutos vaihtotoimipaikkaverkkoon, jossa ainoaksi Suomen vaihtotoimipaikaksi jäi Ulkomaan postituotanto Siipitiellä. Reilut vuosi sitten päätettiin Siipitien joitain toimintoja hajauttaa logistiikkakeskukseen ja avustavia toimintoja postikeskukseen. Paketin siirto sujui yhteistoiminnassa ja osaava työntekijä-

ryhmä siirtyi työn mukana. Postikeskukseen jouduttiin palkkaamaan enemmän henkilöitä kuin oli suunniteltu toiminnan takaamiseksi. Kirjeen siirtämisessä lähes kokonaisuudessaan postikeskukseen on samat ongelmat edessä kuin oli viime suunnittelun alkaessakin. Tuolloin tosin olisi ollut teoriassa mahdollista saada toiminnot postikeskuksessa yhtenäiseen tilaan, mutta silti suunnitelmasta jouduttiin perustellusti luopumaan. Nyt sijoitusvaihtoehdona on ripotella postikeskuksessa toiminnot neljään eri pisteeseen, joka vaikeuttaa suunnittelua.

Prosessista

Ulkomaan postin käsittely on monin osin erilaista kuin kotimaan postin käsittely. Kansainväliset sopimukset ja turvallisuus korostuu. Turvallisuudessa mm. läpivalaisu, yhteistyö tullin kanssa, huumevalvonta, radioaktiivisten aineiden valvonta jne. Palvelutasosta suoraan seuraa päätemaksutuloja tai -maksuja. Seuranta perustuu testikirjeisiin.

Ulkomaan postin määrästä ei voi suoraan laskea vaikutuksia henkilöresursseihin, sillä moni toiminto on tehtävä vaikka lähetysmäärät vaihtelisivat. Lisäksi toiminta on erittäin aikataulutettua – lennoissa posti menee tai ei mene. Kaikkiin maihin ei ole päivittäisiä yhteyksiä ja ohjaukset muuttuvat vuoden aikana vähintään kaksi kertaa.

Kirjeliikenteessä lähtevässä suunnassa on omat työmenetelmänsä esim. arvopussia ei suljeta ennen kuin on tiedossa kaikki lennolla lähtevä tavara. Jos työ tehdään useassa eri pisteessä lähetyslajeittain tulee tieto saada sulki-jalle. Sulun jälkeen myös ei sitten enää lisätä yhtään mitään lähetyksiä. Suunnitellulla järjestelmällä turvatarkastuksessa poistettu lähetys estää kaiken postin lähdön. Nykyjärjestelmällä näin ei käy, koska on aikaa tehdä uudet asiakirjat.

Edellä joitain näkemyksiä prosessin suunnittelun ongelmista, jos muutoksia tehdään.

Ennen kuin on varma tieto prosessikulusta ei voi tehdä mitään perusteltuja päätöksiä suuntaan tai toiseen.

Palvelutaso

Edellisellä kerralla, kun suunniteltiin vastaavia muutoksia, juuttui laajempi käsittelyn siirto kirjeen osalta palvelutaso- ja prosessiongelmiin.

Palvelutasollisesti muutos olisi aiheuttanut Suomen katkeamisen Seinäjoki-Kuopio akselilla. Nyt kävisi samoin. ”Hesarin” ja ”Hubatin” banderollaus, kuten uusi banderollauskonekin on oma nyassinsa. Jos kirjeensiirto toteutettaisiin suunnitelman mukaan ja banderollaus olisi kentällä, niin vain 21 IPC-maata saisi Hesarinsa ajoissa. Mm. Japani, Singapore ja Venäjä myöhästyisivät vuorokaudella.

Viime syksynä Suomi oli Euroopan huippumaita palvelutasossa. Viime kuussa takana olivat enää Italia ja Kreikka. Pienetkin muutokset aiheuttavat herkässä tilanteessa suuria muutoksia. Tämä taas tietenkin aiheuttaa päätemaksutulojen vähenemistä.

Resurssointi

Kokonaistaloudellisuus jälleen on vaarassa unohtua. Jos ulkomaan postituotanto laskee ”säästöjä” vähentämällä henkilöt, joiden työn se arvelee poistuvan on säästö yksipuo-

lista. Voutilassa ja postikeskuksessa tulee uusia kustannuksia. Kuten edellä kuvauksista ilmeni on työ sen laatuista, että kaikkia resursseja ei voi käyttää kaikkiin töihin tai sitten käsipareja on oltava tosi paljon. Samoin osaavan henkilöstön yhteiskäyttö nykytilassa kentällä on mahdollistanut jatkuvan kehittämisen resurssoinnissa. Uudessa järjestelmässä aina olisi lisättävä henkilökuntaa ja koulutettava erikseen. Laskelmia resurssien määristä ei tietenkään ole, kun ei ole tietoa prosesseiden todellisista kuluista. Suunnittelu tulisi tehdä huolella, ettei jälleen käy niin kuin ennen, että ensin tehdään päätös ja se toteutetaan maksoi mitä maksoi – yksi yksikkö säästi ja muut maksoivat lisää ja kokonaistaloudellisesti tuli tappiota vallinneeseen olotilaan nähden.

Kokonaisvastuu

Siipitielle siirryttiin aikanaan kokonaistaloudellisuutta ajatellen. Samalla syntyi osaava ja tehokas työntekijäryhmä, joka on vähentynyt siirron jälkeen yli 20% vaikka postimäärät ovat kasvaneet. Nyt juuri tällä hetkellä väkimäärä on tehostustoimista johtuen ääri rajoilla, josta johtuneen päätemaksutulojenkin heilahtelu.

Minkälaisella organisatorisella vastuulla kannetaan tulevaisuudessa ulkomaan postituotannon osuus, ei ole ollut esillä. Usein töiden pilkkomisella moneen paikkaan menetetään synergiaedut ja myös vastuu toiminnoista: kaikki vastaavat ja siten ei kukaan.

Aikataulusta

Postiliiton Pasilan osasto edellyttää, että suunnittelu tehdään yhteistyössä henkilöstön kanssa kaikissa niissä toimipisteissä, joissa muutoksia on mahdollisesti tulossa. Tätä edellyttää yhteistoimintalaki ja luulisi sen kuuluvan moderniin yrityskulttuuriinkin.

Päätöksiä on syytä tehdä vasta kun tietää mitä päättää.

Aikataulutusta kannattaa tarkastella kun mahdollisen toiminnallistamisen aika tulee. Siirtymävaiheissa on aina ollut yliresurssointia ja paluutie kannattaa turvata, jos toiminnallistaminen epäonnistuu. Asiakkaiden menettäminen ei kai ole tarkoitus.

Kirjeen on laatinut seurantaryhmä: Poutanen, Pykönen, Sojakka, Penttinen ja Touhonen. Se on hyväksytty Postiliiton Pasilan osaston toimikunnassa 7.5.2002.

JAKELU:

Jukka Alho, Seppo Salomaa, Hannu Tuominen, Matti Haapalainen, Jörn Allardt, Leo Hulikkala, Jarmo Välimaa, Jukka Tuulensuu, Postiliitto ry, henkilöstön ilmoitustaulut: Postikeskus, Logistiikkakeskus, Ulkomaan postituotanto

Mitä on tapahtunut 7.6.02 mennessä edellisen avoimen kirjeen jälkeen:

8.5. Johtaja Tuulensuu selittelee Loken yhteistoimintaa avoimen kirjeen tietoihin viitaten. Ei vaivauduta reagoimaan. Työnantaja järjestää eläke-infon ulkissa 1947 syntyneille ja vanhemmille.

13.5. Helsingin postikeskuksen ulkin alatyöryhmä jatkaa selvittelyjen kirjaamista. Resurssikysymyksiin luvataan palata 28.5. kokouksessa.

15.5. Keskusten päälliköiden vetämä projektiryhmä toteaa, ettei 15.7. siirrolle ole esteitä. Yllättäen sekä lokessa että postikeskuksessa on tehty resurssiarvioita ja työvuoroluettelosuunnitelmia. Henkilöstövähennykseksi esitetään 22 henkilöä. Henkilöstön edustajat eivät näe hajauttamisen tuottavan oleellisia etuja eivätkä sitoudu aikatauluun. Edelleen vaaditaan palvelutason turvaavaa suunnittelua. Ei sovittu seuraavaa kokousta.

21.5. ja 22.5. Ammattiosasto pitää yö- ja aamuvuorolle tiedotustilaisuudet ulkissa.

23.5. Varsinainen yt-ryhmä, joka neuvottelee resursseista kokoontuu. Päätettiin kokoontua seuraavan kerran 7.6., koska suunnittelu on kesken. Peruseriaate on, että työntekijät siirtyvät töiden mukana erityisesti erityisammattitehtävissä, joissa ulkin osalta on kyse.

28.5. Helsingin postikeskuksen ulkin alatyöryhmä kokoontuu. Työnantaja pitää edelleen mahdollisena, että kirjeen siirto voidaan toteuttaa 15.7. lukien. Luottamusmiehet eivät hyväksyneet aikataulua ja ihmettelivät, mistä resurssilaskelmat olivat tulleet sovittua nopeammin ylemmälle yt-ryhmälle. Epäiltiin että ylemmät työnantajan edustajat olivat pakottaneet alempiaan tekemään arvioita. Selvitystyötä päätettiin jatkaa yksikkökohteisissa keskusteluissa ja seuraava kokous sovittiin 11.6.

29.5. ja 30.5. Ammattiosasto pitää yö- ja aamuvuorolle tiedotustilaisuudet ulkissa. Todetaan, että ns. putkeen on lähtenyt jo viisi henkilöä ja kaksi lähdössä osa-aikaeläkkeelle. Ulkissa vallitsee jopa postinkulkua vaarantava aliresurssointi. Ulkomaan tuotannossa alkaa yhteistoimintaryhmän työ. Henkilöstön edustajat kritisoivat toteutettua menettelyä ja edellyttävät lisäselvityksiä mahdollisten jäljellejäävien tehtävien osalta. Seuraava kokous sovittiin 11.6.

31.5. Ammattiosasto lähettää kirjeen laajalla jakelulla johtaja Tuulensuulle, jossa täydennetään henkilöstön yt-ryhmän kokoonpanoa luottamusmiehellä ennen nimetyn työsuojeluvallatutetun lisäksi, joka aiemmin toimi luottamusmiehenä.

3.6. Ensimmäinen loken yt-ryhmä mahdollisen lähtevän paketin siirron osalta kokoontuu. Luottamusmiestä ”ei oltu ehditty” tavoittaa, joten kokoonpano oli suppea. Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi 10.6.

7.6. Varsinainen yt-ryhmä, joka neuvottelee resursseista kokoontui. Neuvottelutulos kokonaisuudessaan seuraava: ”Neuvottelut todettiin päättyneeksi. Ulkomaan postituotannon osaprosessit hajautuvat Logistiikkakeskukseen ja Pasilan postikeskukseen. Siirtopäivämäärä on 26.8.2002 ilmoitti H. Tuominen. Suunnittelu on tehty elokuun alkuun. Keskustelut siirtyvän henkilöstön kanssa pyritään käynnistämään mahdollisimman nopeasti. Mikäli henkilöstön vähentämistarvetta ilmenee hyödynnetään luontaista poistumaa.” Aiemmin suunniteltu siirtopäivämäärä siis siirtyi kahdella jaksolla johtaja Hannu Tuominen ilmoituksella. Henkilöstön edustajat totesivat aikataulun olevan edelleen tiukka ja yhteisesti todettiin, että suunnittelun tulee olla yt:ssä valmisteltu aina työvuoroluetteloita myöten. Henkilöstön edustajat edellyttivät, että työnantaja tiedottaa asiasta henkilöstölle jo 11.6., kun johtaja Hulikkala on maisemissa. Johtaja Haapalainen lupasi välittää viestin. (kokosi TJP)

PÄÄLUOTTA- MUSMIEHEN PALSTA

Hannu Sojakka
Pääluoottamusmies

Valo ja lämpö lisääntyvät kesän tulon myötä ja uusi kesä on taas edessämme. Lomasuunnitelmat ovat vallanneet mielet ja lomailuun pääsyä odotetaan. Siitä vaan erilaisiin harrastuksiin mieltä virkistämään ja kuntoa kohentamaan. Menneen vuoden pakerrukset ja aherrukset on syytä unohtaa ja kerätä uusia voimia.

Posti ei ole enää entisensä - brändikampanjan aloittamisesta on kulunut jo jonkin aikaa. Yhtiön uusi ilme alkaa vähitellen pureutua tajuntaan. Toiminnan ja organisaatiokulttuurin muuttaminen vie sitten kauemmin. Myös perinteistä fyysistä postin käsittelyä, kuljetusta ja jakelua pitää hoitaa niin, etteivät asiakkaamme kaikkoo kilpaileviin firmoihin. Vaihtoehtoisia palveluja on tänä päivänä tarjolla ja saatavana muualtakin. Vakavana esimerkkinä on keväällä alkanut USA:n ja Ruotsin saapuvien lentopakettien ohjaaminen Suomeen muita teitä, kuin ulkomaanpostin kautta.

Ulkin saapuvan pakettiliikenteen määrän laskun ja työnantajan muiden suunnitelmien myötä on aloitettu yt-lain mukaiset neuvottelut ulkin tehtävien uudelleen järjestämiseksi. Tässä työnantajan hankkeessa on ikävin piirre, lentoasemalla sijaitsevan vaihtotoimipaikan toimintojen hajauttaminen. Töitä ja työntekijöitä pitää johtajien suunnitelmien mukaan siirtää lähtevän kirjeliikenteen osalta Pasilaan ja lähtevän pakettiliikenteen osalta Voutilaan. Päätöstä asiassa ei vielä tätä kirjoittaessani ole tehty. Selvittelyt ja neuvottelut jatkuvat edelleen. On surkuhupaisaa kun ulkomaanpostia parin vuoden välein vuorotellen keskitetään ja hajautetaan. Nyt se toimii parhaimmalla paikalla lentoasemalla, yhden katon alla ja taas sen toimintoja on työnantajamme hajottamassa ympäri pääkaupunkiseutua. Milloin minnekin ollaan menossa vai ollaanko tulossa? Työnantajan on nyt päätettävä mikä on pidemmällä ajalla kokonaisuutena toimivimman ulkomaan postituotannon sijainnin paras paikka vaihtotoimipaikan velvoitteiden hoitamiseksi.

Hyvään henkilöstöpolitiikkaan kuuluu myös eettiset arvot. Ne pitää sisällyttää työyhteisössä noudatettavaan henkilöstöpolitiikkaan. Moni yritys on näin jo tehnyt ja Postikeskuksen päällikkö Jarmo Välimaa on antanut henkilöstö- ja kehittämispäällikkö Anu Rantalalle tehtäväksi laatia eettiset

pelisäännöt. Niitä voidaan käyttää hyödyksi tulevaisuudessa myös muissa Postin yksiköissä ja kiinnostusta on jo ollut laajemmaltikin. Olin työsuojeluvaltuutettu Eija Heikkilän kanssa hankkeen käynnistämistilaisuudessa. Sinne oli kutsuttu eri yksiköistä edustajia ja esimiehiä. Hanke etenee meillä työntekijöiden ja esimiesten haastattelujen kautta toteutuakseen työpaikan eettisinä pelisääntöinä. Kolme linjaa joiden kautta tullaan meillä etenemään ovat: Henkilöstöpolitiikka ja ihmisten väliset suhteet, henkilökunnan rakenne/tasa-arvo / oikeudenmukaisuus, sekä työntekijän oman arvomailman kunnioittaminen. Näistä on hyvä aloittaa ja sitä mukaa sisäistää hyvien käytäntöjen malleja työpaikallamme.

Edellisessä Pasillissa kerroin Equal-hankkeesta, joka liittyy toimenpiteisiin rasismien ja muukalaisvihan torjumiseksi työpaikoilla, ”mottona” monikulttuurisuus voimavarana työyhteisössä. Tämän hankkeen työ kestää niinkin pitkään kuin 15.11.2001 – 30.04.2005. Työyhteisöt jotka meidän lisäksemme ovat lähteneet mukaan ovat jo tiedossa. Vetovastuussa oleva Kiljavan opisto järjesti yhteisen kokouksen toukokuun 20 päivänä 2002 SAK:n talolla Helsingin Hakaniemessä.

Palveluammateissa mm. kaupan alalla ei ole varmaan keneltäkään jäänyt huomaamatta ne haitat, joita on siellä työskenteleville aiheutettu. Kävin eräänä lauantai-iltana R-kioskilla viemässä lottokuponkiani. Kassassa hikoili pari-kymppinen tyttöraasu ja asiakkaiden jono kierteli kioskien sisällä. Kiukkuiset asiakkaat odottivat palvelua ja ulkona nuorisoyoukko tyhjensi kurkkuunsa kioskista ostamiaan keppanapulloja. Meteli kuului sisälle asti. Vaistosin turvattuuden tunteen asiakkaissa, mutta vielä enemmän nuorena ”harjoittelijamyöjässä”. Vartijoita tai vahteja ei paikalla ollut ja tämä kioski onkin jo pari kertaa ryöstetty.

Ennen sanottiin ”leviää kuin Elanto”. Nykyään on Helsingin Osuuskaupan Alepa. Sen elintarvikelikkeitä syntyy pääkaupunkiseudulla kuin sieninä sateella. Alle 400 neliömetrin kauppaliikkeet saavat nykyään olla auki viikonloppuisinkin, aina jopa yhdeksään asti. Kauppojen työntekijöille luvattiin lakimuutoksen voimaantullessa, että palkataan vartijoita henkilökunnan turvaksi iltaisin ja viikonloppuisin. Totuus on sellainen, että joissakin kaupoissa vartijat vain pikimmiltään käväisevät, kun he työvuorojensa aikana kiertävät alueen muissakin paikoissa. Anastukset ja varkaudet ovat lisääntyneet. Ruokatarvikkeita ja juomia kannetaan koreittain ulos, eikä henkilökunta pysty paljoakaan tekemään sen estämiseksi, kun pari työntekijää hoitaa koko kauppa, suorastaan henkensä ja terveytensä kaupalla. Työturvallisuusriski on ilmeinen. Lääke näihin epäkohtiin voisi olla vartijoiden palkkaaminen kauppakohtaisesti, vaikka se yrityksen tuloslukuja alentaisikin. Työntekijöiden ja asiakkaiden turvallisuus on minusta tärkeämpää kuin kovat liikearvot.

Mutta, kesä on tässä ja meikäpoika osti shortsit ja lähtee kesälomalle koko kesäkuuksi. Toivotan teille kaikille lämpimiä, aurinkoisia, ja turvallisia harrastuksia omilla lomillanne!

Eija Heikkilä
Työsuojeluvaltuutettu

TYÖSUOJELU- KUULUMISIA

Työsuojeluasiamiehet on valittu ja he ovat Kirjepostin puolelle yövuoron kirjekoneille Raine Ahonen, aamu-ilta kiertoon kirjekoneille Jussi Lehmusvaara ja manu+muut toiminnot Mirjam Härmäläinen. Vastaanottoon Jari Havunen, karkea/hienoselvitykseen Marja Äyräs. Saapuvan yövuoroon Jorma Liistola ja aamu-iltakiertoon Mikko Poutanen. Raskaan koneympäristöön Ari Ollinen, Lipaan Hannu Tirroniemi. Ulkomaan Postiin valittiin saapuvan puolelle Alpo Saunamäki, lähtevään Rolle Hoberg ja Ap-toimintoihin Marko Heikkilä.

Työsuojeluasiamiehet kokoontuvat kerran kuukaudessa keskustelemaan työpaikan kuulumisista. 3.4. pidetyssä työsuojelukokouksessa oli postikeskuksesta vieraana Markku Lehtimäki. Työsuojeluasiamiehet keräsivät aikoinaan "remonttilistalle" alueidensa korjattavia kohteita. Lehtimäki kertoi miten eri korjaushankkeet ovat edenneet.

Hipaan on rakennettu seinänpätkä ja hetulaovi estämään vetoa ja sisälle tulevia pakokaasuja. Tason lattioita on korjattu ja ilmastointia parannettu. Hissien oviremontteja on tehty ja miesten pukuhuoneen saunat korjattu. Saunat pidettiin ennen koko vuorokauden lämpiminä, mutta nyt kokeillaan jaksotusta.

Tulossa ovat tason pussikenttien korjaukset. Vastaanoton selvityksissä kaivataan valon oikein suuntaamista. Vesisoja maalataan, portaitten reunalistoja ja vesivuotoja korjataan. Tason kapulakentän sillalle sekä lehtipuolelle on tehty ilmastointikorjauksia.

Voutilassa kattoikkunat aiheuttavat

kesällä häikäisyä. Jotain niillekin pitäisi tehdä.

Keskustelimme siivouksen tasosta eri työpisteissä. Kaivattiin esim. kuljettimien useammin tehtävää imurointia ja yleisvalaisimien päällistöjen pyyhkimistä. Kesällä Postikeskuksessa tehdään suursiivousta. Eli vinkkejä tarvitaan työsuojeluasiamiehille missä siivousta kaivataan enemmän.

Työpisteisiin on haluttu hyllyjä tai kaappeja työvälineille, kuten hanskoille ja sormikumeille

Työpaikkakouluttajat ja työopastajat ovat tehneet työpisteisiin työohjeita, joihinkin on myös tehty turvaohjeita, muttei kuitenkaan kaikkiin. Turvaohjeet ovat ohjeet niistä asioista, jotka pitää ottaa huomioon työskennellessä esim. kirjelijittelukoneilla tapaturmien välttämiseksi. Työsuojeluasiamiehet käyvät läpi alueidensa työohjeet ja kartoittavat niiden laitteet. Sen jälkeen teemme turvaohjeet kesän aikana.

Osaston toimikunnan jäsenet ja työsuojeluväki pitivät 20.-21.4 yhteisen palaverin Tallinnassa. Vieraina olivat Timo Hagman Finnairilta, erityistyösuojeluvaltuutettu Eero Saarinen ja valtakunnallinen pääluottamusmies Jarmo Niemi. Timo Hagman kertoi kuinka heillä on hoidettu työntekijän kanssa työsuojeluasioita. Siellä työntekijät ja esmiehet ovat saaneet työsuojelukoulutusta.

Eero Saarinen kertoi työterveyshuoltolain muutoksista. Yksi huomattava muutos on, että työterveyshuollon pitää antaa työntekijälle perustellusta syystä selvitys työntekijän työn kuormituksesta. Perusteltu syy on esim. työntekijän fyysinen tai psyykinen oireilu työpisteessään.

Jarmo Niemi puolestaan kertoi riskien arvioinnin tekemisestä työpisteessä. Riskien arvioinnissa kartoitetaan työntekijän terveyttä ja turvalli-

suutta vaarantavat asiat. Kartoitukseen osallistuu työnantajan edustaja, työsuojeluväki, työntekijöitä voi olla ja asiantuntija (esim. vakuutusyhtiöstä tai Medivirestä). Sen jälkeen analysoidaan riski tapahtuman seurausten vakavuusasteen ja esiintymistiheyden perusteella ja sitten tehdään suunnitelma riskin poistamisesta tai sen pienentämisestä turvallisen työympäristön luomiseksi.

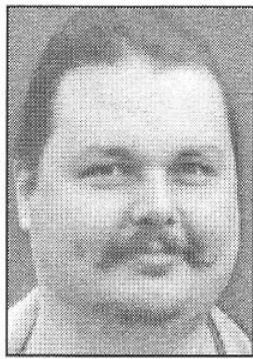
Pasilassa järjestettiin 24.4. riskien arviointipilotti. Asiantuntijana oli vakuutusyhtiö Pohjolasta riskienhallintainsinööri Juha Ahokas ja työturvallisuusasiantuntija Marko Visuri. Työntekijäedustivat Jouko Punola, Kati Talvensaari, Jukka Kaarkoski ja Anu Rantala. Työntekijöitten edustajina oli työsuojeluväki. Pilotissa tehtiin neljä riskien arviointia; isojen kirjelijittelukoneelle, hienoselvitykseen, rullakointipisteeseen sekä Kupalaiturille. Tulemme arvioimaan miten pilotti sujui ja tekemään suunnitelman miten jatkossa edetään.

Ulkomaan postin rakennusta lentokentällä ollaan vaihteeksi tyhjentämässä. Pakettipuoli halutaan siirtää Voutilaan ja kirje Pasilaan. Asian tiimoilta perustetuissa työryhmissä ovat työntekijöitten edustajat mukana. Kaipaisin tällaisten asioiden kanssa enemmän avoimuutta ja työntekijöitten edustuksen mukaan ottamista heti alkumetreillä. Salamyhkäisyydellä saa aikaan vain hirveitä huhuja, jotka sitten aiheuttavat vain turhaa paniikkia. Aika näyttää mitä tuleman pitää.

Yhteinen koulutus esimiehille ja työsuojeluväelle järjestettiin 21.5 ja 23.5. Siellä käytiin läpi tapaturmien tutkintaa ja suojeleuhjelmaa.

Lähden Itä-Suomeen, lomalle telttailemaan, karhuja katselemaan. 10.-17.6. tuuraajanani on Teutori ja 29.7.-18.8. Touhosen Pera. Rentouttavaa ja tapaturmatonta kesää kaikille.

VIISAUTTA VOUTILAN MALLIIN (vol.5)

Työyhteisön hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät. Menneen talven aikana kiinnitin huomiota ihmisten keskinäisiin suhteisiin ja niiden vaikutukseen työyhteisön hyvinvointiin. Huolestuttava piirre on, että niin esimiehet, kuin työntekijätkin sortuvat usein arvioimaan toistensa suorituksia ja ansioita, jotka voivat pohjautua väärinkäsityksille ja aiheuttaa niitä. Usein olen kuunnellut keskustelua, jossa jotkut työntekijät puhuvat jonkun toisen niinsanotusti nuoleskelevan esimiehiä helpomman työn toivossa. Tällainen arvostelu on tuomittavaa. Työntekijällä, joka vain koodaa tai tekee trukkitehtäviä (siis kevyempiä töitä), saattaa olla siihen pätevä syy, esimerkiksi vajaakuntoisuus. Esimies ei voi kertoa työntekijöille, miksi joku tekee kevyempiä töitä ja joku toinen joutuu raskaampiin, sillä terveydelliset syyt eivät ole julkista tietoa. Siksi kannattaisi miettiä mitä suustaan päästää, arvailut ovat arvailuja, eivät tosiasioita.

Miksi tällaista keskustelua sitten käydään? Kokevatko työntekijät olevansa eriarvoisessa asemassa toisiinsa nähden? Jos näin on, niin LOKEn työnjohdon kannattaisi ehkä kiinnittää enemmän huomiota ihmisten tasapuoliseen kohteluun, kun lakikin siihen jo velvoittaa. On ymmärrettävää, ettei Voutilan kaltaisessa yksikössä ristiriitatilanteilta voi

välttyä, vaan niitä suuressa porukassa syntyy. Vetoankin jokaisen omaan suvaitsevaisuuteen, meidän on hyväksyttävä tosiseikka, että emme ole samasta puusta veistettyjä.

On ollut taas naurussa pitelemistä tämän kevään esimiesalais-kierroksen tuloksista. Yksikään LOKEn esimies ei selviä kehuilla, vaan jokaisen toimista on ollut huomautettavaa. Tässä eräitä esimerkkejä, sanoisinko "parhaat palat".

Palkkaluokan korotuksen takia ei työntekijän HEKO osaa voi nostaa, vaan sitä pitää laskea koska ylemmän palkkaluokan vaatimustaso on korkeampi.

Jotkut esimiehet ovat pyytäneet kuittauksen arviointilomakkeen alalaidassa olevaan kohtaan jossa lukee "työntekijän allekirjoitus".

HEKO osaa voi laskea, jos työntekijä ei ole tehnyt jotain uutta työtehtävää esim. työntekijä X ei ole menneen vuoden aikana ollut kertaankaan hukkaluisuilla. Sillä ei ole esimiehen mielestä ollut merkitystä, että työntekijää ei ole edes asiallisesti koulutettu ko. tehtävään, joten pisteet vain alas.

Muutama esimies on meinannut ottaa lisävoimia mukaan EA uusintoihin, eli jos luottari on käynyt ilmoittamassa esimiehelle EA uusinnasta niin, tämä on hädissään uhannut tuoda tuotantopäällikön tai henkilöstökonsultin mukanaan.

Jos ja kun LOKEn esimiehet ovat saaneet koulutuksen kehityskeskusteluihin, niin sopiiko kysyä mistä ihmeestä he keksivät näitä satuja?

Jouni Kaiponen
Työsuojeluvaltuutettu

P.S. Jatkan työsuojeluvaltuutettuna LOKEssa ja iloisin mielin jätän luottarihommat Isto Kuusistolle. Tervetuloa hommiin, uusia naamoja tarvitaan ja otetaan kiitollisuudella vastaan edunvalvontaan.

VÄÄRYDESTÄ KORVAUSTA

Suomen Posti Oyj on sopinut palveluksessaan olleen työntekijän kanssa työsuhteen päättämisestä syntyneen erimielisyyden. Vantaalla Logistiikkakeskuksessa työskennelleelle työntekijälle maksetaan yhdeksän kuukauden palkkaa vastaava korvaus työsuhteen työehtosopimuksen vastaisesta päättämisestä.

Asianomainen henkilö työskenteli Logistiikkakeskuksessa määräaikaisilla työsuhteilla syyskuusta 1999 vuoden 2001 kesäkuun loppuun. Tuolloin hänelle ei tehty enää uutta työsuhteesta ja työsuhde päättyi, kun työnantaja katsoi sen määräaikaiseksi ja päättyneeksi.

Postiliiton toimesta työsuhteiden määräaikaisten perusteet -"Postin Logistiikkakeskuksen tuotannon ylösajo ja toiminnan vakiinnuttaminen" ja -"Postin liiketoiminnassa meneillään olevat, henkilöstön määrään vaikuttavat muutokset" kyseenalaistettiin. Nämä syyt katsottiin ylimalkaisiksi ja olevan kirjattuna nähtävästi useiden muidenkin kyseisen yksikön määräaikaisten työntekijöitten työsuhteiden perusteeksi. Käytännössä niissä mainituilla määräaikaisten perusteilla ei ole ollut merkitystä työn jatkumiseen tai päättymiseen. Liiton näkemyksen mukaan kysymyksessä oli toistaiseksi voimassa oleva työsuhteiden määräaikaisten perusteiden edellyttämää perusteltua syytä. Myöskin työpaikan suuri määräaikaisten työntekijöitten määrä osoitti, että määräaikaisilla työsuhteilla oli tarkoitus kiertää työntekijöitten irtisanomissuojaa. Liitto vaati työnantajaliiton kanssa käydyissä neuvotteluissa korvausta työntekijälle työehtosopimuksen vastaisesta työsuhteen päättämisestä.

Postiliiton ja Työnantajaliitto Allianssin kesken käydyt neuvottelut johtivat sovintoratkaisuun.

Postiliiton toimitsija Kari Tamminen

TYÖSTÄ JA VÄHÄN MUUSTAKIN...

Mikko Poutanen,
työsuojeluasiamies, Taso

Ammattiosastomme toimikunta ja työsuojeluhenkilöt palaverasivat Tallinnassa 20.4. Mukana kutsuttuina olivat käsittelyn erityistyösuojeluvaltuutettu Eero Saarinen ja käsittelyn valtakunnallinen luottamusmies Jarmo Niemi. Hän kertoi vetäneensä työsuojelun peruskursseja jo seitsemän vuotta, eli pitkä työsuojeluvaltuutetun ura hänellä on takana. Japi kertoi omassa osassaan, tutun tyylikkäästi, riskien arvioinnin peruskäsitteistä. Riskien arviointi on osa työturvallisuutta ja sen pitäisi sisältyä automaattisesti jokaiseen työtehtävään.

Eero puolestaan puhui 1.1.02 voimaantulleesta parannuksesta työterveyshuoltolakiin. Laissa lukee mm., että työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työoloista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Työterveyshuolto tulee järjestää ja toteuttaa siinä laajuudessa kun työstä, työjärjestelyistä, henkilöistä, työpaikan olosuhteista ja niiden muutoksista johtuva tarve edellyttää, siten kun tässä laissa säädetään.

Lain 11 pykälä kertoo seuraavaa Työnantajan järjestettäväksi 4 §:ssä säädetyn työterveyshuollon tehtäviin kuuluu hyvän työterveyskäytännön mukaisesti:

”-tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus työn terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä työntekijän terveyttä kos-

kevissa asioissa mukaan lukien työntekijän perustellusta syystä työn kuormittavuudesta pyytämä selvitys.”

Lain perusteluosassa kerrotaan seuraavaa:

”-Työn kuormittavuuden huomioiminen on lakisääteistä työterveyshuoltoa. -Työterveyshuollon on tehtävä toimenpide-ehdotuksia ja seurata niiden toteutumista.

-Työterveyshuollon tehtävänä on ohjata, neuvoa ja antaa tietoa työntekijöille ja työnantajalle kaikissa terveyteen liittyvissä asioissa, mukaan lukien työn kuormittavuus.

-Työterveyshuollon on annettava työntekijöille tarpeellisia tietoja työssä ja työpaikan olosuhteissa esiintyvistä terveyden vaaroista ja haitoista.

-Työterveyshuollon tulee olla yhteistyössä sekä työntekijän että työnantajan kanssa arvioidessaan työntekijän työnkuormitusta, toimenpidevaihtoehtoja haitallisen kuormituksen vähentämiseksi, sekä niiden toteutusta.

-Työterveyshuollon tulee 11 §:n 1. momentin 4 kohdan mukaan antaa työntekijän perustellusta syystä pyytämä selvitys työntekijän työn kuormituksesta.

-Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa työntekijällä on perusteltu syy epäillä työstä aiheutuvan terveyden vaaraa tai haittaa aiheuttavaa liiallista kuormitusta.

-Perustellulla syyllä tarkoitetaan tilannetta, jossa työntekijällä on ollut työkykyä heikentävää fyysistä tai psyykkistä oireilua, jolla hän arvio olevan työperäinen yhteys.

-Selvää on, että perusteltu syy on olemassa, jos edellä mainittu oireilu on johtanut hoidon tarpeeseen tai sairauspoissaoloihin.”

On mielestäni kerrankin otettu huomioon laaja terveyskäsite (psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen) sekä laaja

työkäsite (työntekijä, työolosuhteet ja työympäristö). On kuitenkin niin, että tästä väännetään kättä ja lujaa, mutta laki on laki ja sitä tulee kaikkien noudattaa.

Jokainen osallistuja kertoi työyhteisössään ilmenneistä ongelmista ja lista on vuodesta vuoteen samankaltainen. Veto, kuumuus, epävarmuus, kiire, ylityörajat täynnä, liiallinen työn kuormittavuus, apulaitteiden puuttuminen, lähetyksissä epäselvät ja pienet osoitteet, riittämätön koulutus, huollon toimimattomuus, raja-aidat yksiköiden välillä! Yllättäväkö?

Mutta reissu oli todella onnistunut ja porukka kuunteli ja teki muistiinpanojaan Heikkilän Eijan valvovien silmien alla ja Eijalle kuuluu suurkiitos järjestelyistä. Ikävää vain, etteivät kaikki päässeet mukaan henkilökohtaisten syidensä takia, sillä vuosia näissä ympeyröissä mukana olleena voin kyllä vilpittömästi sanoa, että nämä tällaiset yhdessä vietetyt kuusituntiset ovat koulutusta parhaasta päästä ja tärkeintä on oppia tuntemaan oma porukka ja erilaiset työskentelymallit.

Hämmästyin suuresti, kun kuulin monivuotisen työtoverini ja yhteistyökumppanini työsuojeluvaltuutetun ajoilta Markku Lehtimäen lähteneen työtömyysputkeen. Nyt lähti Pasilasta mitaamaton määrä tietoa, taitoa, viisautta ja huumorintajua. Markulle leppoisia jatkopäiviä useiksi kymmeniksi vuosiksi.

POSTIN TULOS JA PALKANKORO- TUSVARA

Teuvo Pykönen

Posti jakoi osinkoja omistajalleen 8 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 20 miljoonaa euroa. Tuloveroja maksettiin reilut 12 miljoonaa euroa. Valtiosiis sai Postilta parikymmentä miljoonaa euroa eli 120 vanhaa miljoonaa. Posti tulee hyvin toimeen omillaan. Vuoden vaihteessa Posti oli nettovelaton yhtiö. Sillä oli rahaa 64 miljoonaa euroa enemmän kuin velat. Esimerkiksi Stora Ensolla ja UPM-Kymmenellä on satakertainen summa nettovelkaa, vaikka liikevaihto on vain kymmenen kertaa suurempi. 30 suurimmasta yrityksestä liikevaihdoltaan (Posti 29.) Postin edellä omavaraisuusasteessa mitattuna on vain Stockmann. Postilla aste on 63.1%, Stockmannilla 69.2% ja keskimäärin suuremmat yritykset ovat neljäkymmenen prosentin kieppeillä. Posti on vakavarainen yhtiö, sillä on paljon työntekijöitä. Mihin miljardin euron liikevaihto sitten hukkaantuu? Kaatuuko firma, jos duunari saa lisää liksaa?

Henkilöstö maksaa vähemmän: voisi maksaa vähemmänkin!

Posti Oyj maksoi palkkoja viime vuonna 402 miljoonaa euroa. Eläkkeisiin meni 67 miljoonaa euroa ja muihin henkilöstösiivoukseen 33 miljoonaa euroa. Yhteensä henkilöstö vei 930 miljoonan liikevaihdosta 502 miljoonaa euroa eli 54%. Henkilöstökulut laskevat vuosi vuodelta, Posti on työvoimavaltainen, mutta rahat menevät muualle kuin henkilöstöön enenevästi.

Palkkasumma viime vuonna Postissa oli sama keskimäärin henkilöä kohti verrattu-

na maksettuihin henkilötyövuosiin kuin 1998. 1999 se oli vanhan tonnin vuodessa enemmän ja 2000 pari tonnia pienempi kuin viime vuonna (2001: 121 393 FIM). Osa-aikaisia koko konsernissa on 31% työvoimasta. Viime vuonna väheni työntekijämäärä konsernissa pari tuhatta henkilöä (Falck-muutos konsernin ulkopuolelle – 790 työntekijää, kirj.huom.), josta Postissa reilu tuhat.

Postissa keski-ikä on 41.1 vuotta. Eläkkeille lähti 2001 yhteensä 967 henkilöä. Normaalille vanhuuseläkkeelle 173, varhennetulle 14, yksilölliselle varhaiseläkkeelle 58, työkyvyttömyyseläkkeelle pääsi 220, perhe-eläkkeelle 43, osatyökyvyttömyyseläkkeelle 54, osa-aika-eläkkeelle 95 ja työttömyyseläkkeelle 310. Kasvua edellisvuodesta oli pari prosenttia. Nousua nupiluvussa on vuodesta 1998 264 henkilöä. Sairaana oltiin henkilötyövuotta kohti keskimäärin kaksi viikkoa. Sairaspoissaoloprosentti oli Postissa keskimäärin 4.4. Tähän on tavoittelemista Pasilan osaston edunvalvonta-alueella, jossa luvut vaihtelevat seitsemästä toistakymmeneen prosenttiin yksiköistä ja kuukausista riippuen. Työterveyshuollon kulut ovat kasvaneet kymmenisen prosenttia. Sairastunut poissaoleva työntekijä maksaa. Kun sijaisjärjestelmiä ei missään oikeastaan ole niin kierre jatkuu toisten rasittumisena. Työympäristöä kehittämällä ja sijaisilla säästyisi nopeasti rahaa ja olisi enemmän jaettavaakin.

Rahaa sijoituksiin

Yrityksiä ostettiin vuonna 2001 rutkasti ja yritysjärjestelyjä tehtiin lukuisia. Atkoksen omistusosuutta kasvatettiin kahdessa vaiheessa 51%:sta 100 %:iin ostamalla Tieto-Enatorilta osakkeita. Atkos taas osti Postlink Oy:n koko osakekannan. Tietonauha Oy ostettiin kesällä. Syksyllä parin prosentin

ostolla Saksan postin omistama Danzas otti enemmistöosuuden Kelpo Kuljetus FI Oy:sta. Capella Group AB ostettiin syyskuussa tytäryhtiöineen. LP-logistiikka Oy:stä ostettiin Tamron ja Alkon osuus pois. Rautakeskon ja Postin yhteisyrittäjä Poske logistiikka Oy perustettiin (Postin osuus 60%). Paljonko rahaa meni näihin liikkuihin? Ne ovat liikesalaisuuksia.

Vaikka olisi kuinka salaista niin julkisista tiedoista voi jotain päätellä. Capella-ala-konsernin vanhan konserniliikearvon kerapointo oli 6,2 miljoonaa euroa. Tämä ei suinkaan ole kauppahinta, sillä sitä poistetaan kauan. Ja tällainen ehkä sadan miljoonan euron ostos rasittaa Postin tuottavuutta pitkään. Osakkeita saa halvemmalla, mutta kymmeniä miljoonia euroja niihinkin upposi. Voi ajatella, että palveluvarastoihin sijoittaminen on viisasta vaikkakin tuotto on kiven alla. IT-yhtiön perustaminen ja logistiikan it-osaamisen yhdentäminen tukee logistista tulevaisuutta. Panostukset ovat vain kovin suuria alkuvaiheessa. Samalla on usein epäselvää, kuka nämä investoinnit oikeasti maksaa sisäisesti. Asiakkaaltaan rahat tulevat talon sisään. Riittävää hinnoittelua ei tule unohtaa asiakashuomassa. Kokonaistaloudellisuus on kuitenkin se, mistä vaikka konsernin toimitusjohtajien vuoden 2001 miljoonan euron palkat ja parinsadantuhannen euron hallituksen jäsenten palkkiot maksettiin.

Investoinnit kasvoivat vuoden 2000 85 miljoonasta vuoden 2001 161 miljoonaan euroon. Tässä vaiheessa on hyvä palauttaa vanha raha mieleen: investoinnit olivat vuonna 2001 melkein miljardi markkaa (957 milj.FIM). Jos ei tästä hiukan voi laskeella yritysjärjestelyjen ja ostojen hintaa niin ei sitten mistään. Tänä vuonna ostettu Frankfurtin alueella toimiva Capellan ja Atkoksen tapaan toimiva firma Eurocom Depora GmbH näkyy ensimmäisessä tämän vuoden osavuositarkastuksessa investointina. Tämän vuoden ensimmäisen neljänneksen bruttoinvestoinnit olivat 48 miljoonaa euroa (285 miljoonaa vanhaa markkaa). Kun poistaa 1.1.-31.3.02 tehdyt muut investoinnit, niin siinä suurin piirtein paljastuu liikesalaisuus. Se, että toisen osavuositarkastuksen ilmestymisen jälkeen on taas hirveä säästökampanja päällä, kun ei päästä ”omistajan” esittämään tulostavoitteeseen on normaalia. Kolmannen osavuositarkastuksen jälkeen valitetaan heikkoa tulevaa tulosta, koska alkaa TES-kierros. Normaali kierre.

Kokonaan toinen asia on, tuottavatko ostokset ja milloin. Ostoja perustellaan sähköiseen viestiin siirtymisellä ja infran rakentamisella tulevaisuuteen. Samalla tietenkin syödään itseä jalasta ja kiihdytetään kehitystä. Voi tämäkin olla viisasta yrityksen kannalta. Yhtäläillä vaan saattaa käydä niin

kuin logistiikan investointienkin (sis.it-kehitys) osalta, että kohta on niin pirstonainen yhtiörakenne, ettei enää ole mitä pörssiin viedä. Olennaisinta on kuitenkin, mitä tämä kehitys ensisijassa palvelee. Kansalaisia vai pelureja? Vai ns. yrityksiä? Kovin äkkiä ollaan kasvottomuudessa ja osaoptimoinnissa milloin minkin viiteryhmän eduksi. Siinä sitten saa tehdä uusia brändejä miljoonilla ilmapalloilla tai ilman. Aina kun ei voi kumartaa joka suuntaan.

Osavuositarkastuksesta (1/02) voi muuten huomata, että puolet viime vuoden konsernin liikevoitosta on tienattu, vaikka Eurocomiin rahat jo paloi. Tänä vuonna tulee kuitenkin ainakin yksi uusi investointikin, sillä Postin ja konsernin johto tulee uuteen lasitaloon Postintaipaleelle.

Jakolaskua

Postikin on rahakakku, jonka tulee palvella kansalaisia. Yritystenkin rahat tulevat kansalaisilta. Yrityksissä on työpaikat ja veronmaksajat. Työntekijöillekin kuuluu osansa. Postin kakusta se koko aika pienenee koska rahat palavat "tulevaisuuden varmistamiseen". Suomessa ei enää puhuta ydinliiketoiminnasta, vaan painopistealueista asiakkaita ajatellen. Mitään pyhää ydinliiketoimintaa ei enää ole, sillä kaikki on kaupan. Etelä-Suomen Jakeluykkönen Oy saa varmaan pian seuraajia Länsi-, Keski- ja Pohjois-Suomeen. Jos joku kuvitteli, että etelässä on joku jakelun rahasampo, joka subventoi muita yhtiöitä niin voisi jo karistaa rähmät silmistä. Yhtiöillä on tapana myös liittoutua, ostella ja myydä. Kelpo on hyvä esimerkki: aluksi tappiollinen, sitten subventointia, partnership aiesopimuksiin, vähemmistöosakkuus ja taas ollaan menossa nurin. Olisi tässäkin paikassa fiksu tehdä Ruotsin malliin eli imeä firmaa takaisin emon huomaa, jos lähetystenkuljettaja aiotaan olla. Tai jos ei firmaa niin toimintoja. Onneksi ei sentään tietojärjestelmät menneet firman mukana. Kalliiden investointien lahjoittaminen olisi varsin epäeettistä vaikka miten päin ajatellen.

Kun puhutaan palkanmaksuvarasta niin puhutaan paljosta. Kuinka paljon voi lypsää, ettei lehmä kuole. Toimii muuten toisinkin päin: kuinka paljon duunarista saa irti? Jos osinkoa ei olisi jaettu olisi ollut 8 miljoonaa euroa jaossa, vaikka työntekijöille. Kertapottina tasaisesti kaikille 22 781 konsernin työntekijälle se olisi 351 euroa eli noin 2100 vanhaa markkaa. Kuukausipalkaksi laskeminen henkilöstösivukulut (hsk) mukaan lukien olisi hiukan hankalaa osa-aikaiset myös huomioiden. Jospa viime vuoden investoinneista olisi jätetty tekemättä kasvu edellisvuodesta eli n. 80 miljoonaa euroa, niin jakovara olisi 88 miljoonaa euroa eli edellisen kaavan mukaan

3861 euroa eli 23 000 vanhaa markkaa palkollista kohti. Eli jos tämän ottaisi lehmältä pois, jäisi vielä 80 miljoonaa euroa investointeihin ja voittoa ainakin parikymmentä miljoonaa verojen jälkeen. Eikä vieläkään tarvitsisi ottaa lainaa. Lainanotossa on se hyvä puoli, että ostettujen firmojen pitäisi tuottaakin jotain ja ostopäätöksiä ei tule niin herkästi tehtyä. Jos edellä mainittu 23 000 vanhaa markkaa (hsk huomioiden) vuositasolla jaettaisiin alempiin palkkoihin painottuen, niin näppiin jäisi kuukaudesakin alle 300 euroa kuukaudessa eli vanha kymppi tunnissa lisää. Eikä olekaan yhtään niin epärealistisen kuulosta! Vai?

Niin - kyse on tulonjaosta. Kasvatetaanko tuloeroja? Kasvatetaanko työläisten välisiä palkkaeroja? Otetaanko omat pois vai annetaanko mennä ja valitetaan? Syksyllä kyllä taas kuullaan, kuinka firma kaatuu, jos tuollaisia palkankorotuksia lähdetään edes vaatimaan. Ja kaatuu koko Suomi, huutaa eurosuuntaus. Inflaatio lähtee laukaamaan, työttömyys kasvaa ja ostovoima katoaa suurien nimelliskorotusten takia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana bruttokansantuote (BKT) on kasvanut vuoden 1991 500 vanhasta miljardista 800 miljardiin (2001). Palkkasumma on kasvanut samana aikana vain 34% ja rahassa mitattuna jäänyt BKT:n kasvusta jälkeen 200 miljardia vanhaa markkaa. Rahanarvomutokset huomioiden BKT on noussut kolmannes ja reaali-palkkasumma 10%. Yritykset maksoivat viime vuonna osinkoja n. 70 miljardia ja aliverotettuja (14,5-29%) pääomatuloja oli reilut 45 miljardia markkaa. Kun yritykset maksavat useinkin osinkoja toisilleen, niin tarkennuksena edellä olleeseen palkankorotusvaralaskelmaan voi todeta, että Postin tytäryhtiöt voisivat lakata maksamasta konsernille tuloutuksia, niin pikkuyhtiöissäkin olisi palkankorotusvaraa.

Tässä liittokin on kovan paikan edessä. Erityisesti liittovaltuusto ja liittohallitus, joiden pitää olla niin realistisia kuin mahdollista. Saksan metalli hakee 6.5%:n palkan korotusta lakoilla (kirjoitettu 10.5.) ja työnantaja tarjoaa 3.3%:ia. Kaikenkarvaiset talousennustajat EKP:ssa ja työnantajaleireissä sisäisen logiikan mukaan tuomitsevat saksalaisten työläisten vaatimukset talouskehitystä vaarantavana. Kohta euroyhteisössä ei saa enää vaatiakaan mitään ja on työväenliikkeen kuolema, jos ay-liike yhtyy lauluun. Ns.poliittinen vasemmistohan sen on jo tehnyt laajalti – etenkin Suomessa.

Kaikkein inhottavinta on puhe ostovoi- masta veronkevennyksin. Paitsi, että valti- onverojen alentaminen ei vaikuta kuin suu- rituloisiin niin se aiheuttaa kunnallisvero- äyriin korotuksia. Ja lisäksi se on epä- solidaarinen kunnan- ja valtion työnteki- jöille. Edelleen se aiheuttaa sosiaalivaltion

purkua, yksityistämisiä ja erilaisia priori- sointilistoja sekä maksullisia palveluja lisää ja maksujen korotuksia. Veronkevennykset aiheuttavat kaikkein heikoimmassa ase- massa olevien kurjistumista.

Suunta

Suomen Posti Oyj:n hallitus sai kaksi uutta jäsentä yhtiökokouksessa. Eli uutta Sasin ja vähän muidenkin jengiä. Hallituksessa- han tulee olla yritysmaailman asiantunte- musta – samalla se saattaa antaa vinkkiä tulevasta. Toinen uusi on Mikko Kosonen Nokiasta, yrityssuunnittelu- ja tietohallinto- johtaja. Toinen uusi on hallituksen puheen- johtaja Erkki Helaniemi Alexander Corporate Finance Oy:stä. Kun yritin etsiä netistä jälkimmäisen firmasta tietoa, niin ei löytynyt aluksi kuin Keski-suomalaisen juttu vuosien takaa. Tuolloin Jyväskylän maalaiskunnan kunnanjohtaja joutui pulaan, kun oli mak- sattanut kyseiselle konsulttiyhtiölle palkki- ota miljoonan lämpövoimalan ostajan et- simisestä ja voimalan hinnan arvioimisesta. Näinhän konsulttiyhtiöt tienaa leipän- sä: myyjä tarvitsee rahaa ja ostaja haluaa halvalla, joten konsultilla on hyvä sauma ottaa roponsa välistä. Tämä on jokapäivää ja laillista. Kunnanjohtajan kohtalosta juttu ei kertonut, miten kuntalaiset reagoivat. Ai- nakin kunnanhallituksen muut jäsenet oli- vat kärmeissään, kun johtaja oli ollut kerto- matta tapahtuneesta, vaikka tietenkin toimi vilpittömästi kuntalaisten parhaaksi. Löytyi kyseisestä firmasta eri haun kautta tuoret- takin tietoa huhtikuulta, kun se oli tehnyt Nordealle optio-ohjelman.

Uusista asiantuntijoista voi toivoa olevan apua firman menestymiselle. Voi tosin kyllä käydä niinkin, että meidän selkänahasta revitään vielä irti lisää uusiin seikkailuihin maailmalle. Itämeren ympärillä on vielä maita Latvian, Viron, Ruotsin, Tanskan ja Saksan lisäksi, joista voi shoppailla sähköisiin palveluihin erikoistuneita yrityksiä. Ainakin Puola ja Liettua voitaisiin vallata! Voisi kerätä muutaman zlotyn ja litin eurojen sekaan! Venäjän valtaaminen kannattaa varmaan jättää historialliseen kokemuk- seen perustuen suuremmille. Voi tietysti olla niinkin, että jonkinlainen optio-ohjelma val- mistuu helpommin. Se kyllä ei ihan käy yksiin aiemmin esittämieni jakolaskujen kans- sa. Pörssi-yhtiössä taas optio-ohjelmissa on kiistaa omistuksen laimentamisesta. No, vielä ei olla niin pitkällä. Mutta onhan mei- dän suuressa veneessä onneksi asiantun- temusta suurempiinkin seikkailuihin.

ULKISTA

Hannu Penttinen

Taas ollaan Ulkkia hajottamassa, ketä minnekin ja tietysti tehokkuuden ja kustannussäästöjen toivossa, näin ainakin on uskoteltu. Uskokoon kuka usko. Tällä hetkellä Suomi on yksi parhaista IPC:n mittausten mukaan. Toivottavasti on jatkossakin. Jälkikäteen tietysti helppoa olla viisas ja muistella muuttoa kentälle. Silloin Pasilan osasto esitti, että lentokuljetuksille välttämättömät toiminnot siirrettäisiin kentälle. Työnantaja oli ehdoton ja piti tiukasti kiinni suunnitelmasta jossa ulkin kaikki toiminnot piti saada kentälle. (Tietysti tehokkuuden ja kustannussäästöjen toivossa).

Mihin on menty viime vuosina? Pintaliikenne on pääosin siirretty joko Voutilaan tai Pasilaan. Osastomme esitys oli siis perusteltu. Viimeksi 2000-2001

kun Ulkkia oltiin silloin hajottamassa ja tiloja tyhjentämässä (tietysti tehokkuuden ja säästöjen toivossa) piti Tulipostin ja paketin kokonaisuudessaan siirtyä Lokeen ja kirjeen Pasilaan. Silloin vielä perustettiin työryhmät joissa oli henkilöstön edustus joka tasolla ja paneuduttiin asiaan. Pasilan osasto kannatti ehdotusta jossa Pasila ja Loke olisivat tekevät avustavaa työtä ulkille (ja ainakin palvelutason kannalta parannusta onkin tullut), mutta vastusti tiukasti koko ulkin hajottamista.

Sitten nykyiseen hajotusprojektiin: Aloitukset oli hiukan kummallinen, eikä ole ainakaan tähän päivään mennessä muuksi muuttunut. Henkilöstön edustus on pidetty vähimmäisessä mahdollisessa, itse asiassa Lokessa ja Ulkissa puhdas nolla. Ainostaan Pasilan osalta

on ryhmä kerran ehtinyt kokoontua ja päätöstä muutosta ollaan tekemässä piakkoin jos ennakkotietoihin on uskominen. Suomeksi sanottuna ovat asiat työnantajan toimesta tehty virkatyönä. Pasilan osasto on tällä kertaa lähestynyt työnantajaa asiassa avoimella kirjeellä, jossa arvostellaan tapahtunutta ja ehdotetaan aikaisien ottamista koko hommalle. Tosiasiat eivät ole muuttuneet viime kerrasta, Suomi on edelleen yhtä pitkä. Toivottavasti löytyy tälläkin kertaa tyydyttävä ratkaisu, jossa mikään osapuoli ei tunne kärsineensä mistään. Posti ollut lehtien otsikoissa aika usein viimeisen vuoden aikana, eikä kaikki ole ollut kehumista.

Kaikesta huolimatta hyvää kesää kaikille!

RÖYHKEÄ OSALLISTUMINEN ELÄKEKESKUSTELUUN (osa 5)

Karille!

Pyysin sinua joko ratkaisemaan eläkeyhtälön tai laatimaan listan palveluista, joista olet valmis luopumaan. Et tehnyt kumpaakaan, joten keskustelu jatkuu. Eläkeyhtälöä en minäkään kykene ratkaisemaan, niinpä tässä on lista palveluista, joista olen valmis luopumaan. Muistakaa, että tämän listan lähtökohta on se, että Suomi ei tule EU:sta eroamaan. Poliittinen eliitti ei siihen suostu. Mikäli EU hajoaa omaan mahdolluuteensa, niin se onkin jo kokonaan toinen juttu.

- Presidentin virka.
- Kansallinen parlamentti
- Armeija
- Merenkulun tukiaiset
- Kulttuuri- ja yritystukiaiset ym.

Presidentinvirkaa ja kansallista parlamenttia ei tarvita. Federalisoituvassa EU:ssa laaditaan jo nyt 2/3 Suomen uusista laeista. Laatikoot loputkin. Tuleepahan säästöä, kun karsitaan päällekkäisiä toimintoja. Kansalliset puolustusvoimatkin voi lakkauttaa. Perustetaan kaikista EU-maista koostuva

sopivan suuri palkkasoturiarmeija. Olen aivan varma että se tulee federaatiolle halvemmaksi kuin kansalliset puolustusvoimat. Ylimääräisenä etuna tulee se, ettei aina tarvitse olla ruikuttamassa NATON apua. Loput säästöt ovat mukana muuten vaan: on se perkele, kun on aina varaa katuja lämmittää, vaikka asunto- ja leipäjonot ovat ihmisiä pulloillaan. Tämä lista muotoutui aivan itsestään ajatellessani kaikkea sitä, mistä on jo leikattu. Tässä kohdin oletan, että kaikille on jo selvinnyt, miksi tulevaisuudessa täytyy palveluita karsia:

Lähivuosikymmeninä maan väestömäärä pysynee suunnilleen samana. Väestö ikääntyy ja tulevat sukupolvet ovat pienempiä. Palveluiden potentiaalinen käyttäjäkunta kasvaa, ja samaan aikaan palveluiden maksajien määrä pienenee. Näin ollen vaatimus palveluiden säilyttämisestä nykyisellä tasolla – vielä työttömyysmenotkin huomioiden – on täysin epärealistinen. Kaiken lisäksi EU-maksutkin nousevat tulevaisuudessa miljarditolkulla itälaajen-

tumisen vuoksi. Kun ei rahat riitä jumalauta! Ei kai tästä asiasta sen enempää. Pannaan tähän loppuun vielä yleistä tajunnanvirtaa:

Teutorille!

Suora lainaus jutustasi Pasillista 5/2001: ”Poliittinen tahto syntyy 2003 eduskuntavaalien jälkeen, jos porvarit voittavat.” Viitsitkö kertoa minullekin miten se estetään? Suomessa kun on kolmipuoluejärjestelmä, ja ne kaikki ovat porvaripuolueita.

Poliittisesta rehellisyydestä: Paljastan suuren heikkouteni: tykkään arvoituksista. Tässä teille kesäarvoitukseksi pari helppoa:

1. ”Löydätte nämä säästöt edestänne korkojen kera.” Kuka sanoi, milloin ja missä asiayhteydessä?

2. Vanhukset, vammaiset, työttömät, lapsiperheet, ansiosidonnainen työttömyysturva, eläkeläiset, nuoret, julkisen sektorin työntekijät ja opiskelijat.

Kysymys on tietysti se iki-ihana: mikä ei kuulu joukkoon?

Lopuksi kaikki mukaan eettiseen keskusteluun: Miten globalisaatiota voi vastustaa; se on kuin vanhuus, se tulee kuitenkin.

Terveisin toverinne **Timo Bomb**.

Onko esimiehen palkka oikein?

Esimiehet ovat järjestäytyneet Postikeskuksessa, Ulkissa ja Lokessa lähes kaikki Tietoliikenneliittoon. Moni ei varmaan tiedä, että Tietoliikenneliitolla on huono edunvalvonta, koska he eivät ole mukana Postialan työehtosopimuksessa. Sen tekevät Postiliitto ja toimihenkilöliitto PVL. Erimielisyyksiä ei saa ratkaistua normaalilla tavalla, jos ei ole mukana.

Esimiesten kannattaisi järjestäytyä sopijaosapuoliliittoon. Postiliitossa järjestäytyminen käy valtakunnalliseen Postin erityisryhmät ammattiosastoon. Sen puheenjohtaja on tamperelainen Risto Niemelä ja pääluottamusmies Hannu Rantanen (0400 726 817, sähköposti hannu.rantanen@posti.fi). Esimiesharjoittelijoiden kannattaa myös liittyä kyseiseen ammattiosastoon esimieheksi päästyään. Toki Pasilan osastossakin voi olla, jos niin haluaa. Mutta Tietoliikenneliiton jäsenyydestä ei ole hyötyä.

Tässäpä testiesimerkki. Mikä on esimiehen palkka? Edellä mainituissa keskuksissa kaikki esimiehet ovat täysin työstä vapautettuja. Tällöin palkkaryhmän tulee olla palkkahinnoitteluliitteen C mukaisesti C00. Palkkaryhmään B00 voi olla sijoitettu sellainen ”esimiestehtävä pienehköllä vastualueella (tehtävälle on tyypillistä, että se mahdollistaa osallistumisen säännöllisesti ja merkittävässä määrin tuotantotehtävien suorittamiseen)” (muistio 20.3.2000). Siis meidän esimiesten on oltava palkkaryhmässä C00 eli taulukkopalkka 1794 euroa. Kokemuksellisia esimiehillä ei ole, mutta henkilökohtainen palkanosa on. Se on vähintään 30% taulukkopalkasta, kun kokonaisarvio viidestä eri osa-alueesta arvioidaan erinomaiseksi. Erinomaisiahan esimiesten pitäisi olla, mutta hyväkin on vähintään 15% taulukkopalkasta. Työnantajan ei varmaan pitäisi valita tyydyttäviä esimiehiä. Siksi henkilökohtaisen palkanosan tulisi olla jossain vähintään 25%:n paikkeilla.

Siis esimies: onko palkkasi vähintään 2242 euroa kuussa? Siis yli 13300 vanhaa markkaa? Jos ei ole niin kannattaa harkita järjestäytymistä ja ottaa oikeaan pääluottariin yhteyttä!

Nimimerkki: Sivusta seuraaja

NUORISOJAOSTON RISTEILY 6.4–7.4.2002

Pasilan osaston nuorisajaosto (NUJA) järjesti huhtikuun alussa koulutusristeilyn, jonka koulutusohjelmaan kuului kolmen luennoitsijan puheenvuorot.

Lasse Nevalainen kertoi työnmitoituksesta ja sen historiasta.

Ns. Taylorilaisessa mallissa työnteekijä oli vain pelkkä koneen osa. Nykyään noudatetaan Postissa vuoden 1982 postin käsittelyn työmitoituksen periaatteita, joskin kentällä on käyty paljon keskustelua kehittävästä työnmitoituksesta.

Työnmitoitus on prosessi, jonka osa-alueita ovat työntutkimusryhmän perustaminen, tutkimuksen suunnittelu, siis keitä tutkimus koskee, mitä suoritteita jne, mittojen eli standardiaikojen määrittely, esimerkiksi kuinka kauan yhden paketin käsittelyyn tarvitaan aikaa. Samoin mitoitustilastointi, johon kuuluu elpymislisä, siis kauanko elpymisaikaa pitää tutkittavassa tehtävässä olla, johtopäätösten teko ja analysointi, tutkimustulosten toimeenpano ja tulosten päivittäminen ja seuranta.

Kun risteilyllä oli nuoria Pasilan raskaasta postista ja Voutilasta, niin aihe kiinnosti erikoisesti ja puhuttiin työnmitoituksen tekemisestä näillä paikoilla.

Peter Staven puhui nuorisosiasta ja hän aloitti kertomalla parilla sanalla Postiliiton historiasta. Samoin liiton organisaatio ja sen tarjoamat palvelut ja edut tulivat esiin. Nuorisotoiminnasta erikoisesti tuli esiin NANKO, eli nuorisosiain neuvottelukunta, johon Peter itsekin kuului. Samoin hän kertoi PESAsta, joka tarkoittaa Etelä-Suomen alueella (00-15) toimivia Postiliiton nuoria. Paljon puhuttiin oman Pasilan osastomme nuorisotoiminnasta ja sen kehittämisestä. Kun NUJA on kovaa vauhtia kehittymässä, on sen toiminnallekin asetettu tavoitteita. Yksi niistä on toisen koulutusristeilyn järjestäminen ensi syksynä.

Teuvo Pykösen osuus koulutuksessa käsitteli palkkausta. Teutori puheli myös historiasta, mm. virkapalkkajärjestelmästä, joka perustui taulukkopalkkoihin.

Arvostelevaa keskustelua syntyikin nykyisestä palkkajärjestelmästä, joka muodostuu taulukkopalkasta, henkilökohtaisesta palkanosasta, kokemuksellisestä ja mahdollisesta takuu-

palkkaosasta. Ja keväällä HEKO on aina asia, joka puhututtaa. Yleisesti oltiin sitä mieltä, että nykyään keskustelujen pisteet jaellaan pörstäkertoimen mukaan. Nuorten mielestä nykyinen järjestelmä ei ole oikeudenmukainen ja vaatii muutosta.

Vielä Teutori kertoi missä mennään, koskien palkkajärjestelmien neuvotte-
luja.

Kaikkien näiden aiheiden tiimoilta käytiin vilkasta keskustelua ja tilaisuu-
den jälkeenkin jatkettiin käytäväkes-
kusteluja nuorisotoiminnan kehittämi-
sestä. Seuraavaa risteilyäkin suunnit-
eltiin jo innolla alustavasti.

Onnistunut reissu, kiitos luennoitsi-
joille ja aktiivisille nuorillemme.

Hauskaakin pidettiin, jos oikein ja mi-
käli muistan.

Jouni Kaiponen,
NUJA:n sihteeri

RUOTSIN KAUTTA

Teuvo Pykönen

Ruotsissa postilaiset ovat järjestäytyneet SEKO/posten – järjestön kautta. Tomtebodan postilaisilla on oma lehtensä Tomteboda Faktuellt. Se vastaa vähän Pasillia, vaikka on vain ns. työhuonekunnan lehti. Ohessa joitain juonnettuja referaatteja viimeisestä numerosta huhtikuun numerosta 2/2002. Internetistä tietoa löytyy osoitteesta: <http://home.swipnet.se/terminalklubben/>.

Ruotsin Postin tuloksesta: mukamas kriisi ja voittoa tulee

Ruotsin Postin voitto vuonna 2001 oli 4,5 miljardia kruunua parempi kuin vuonna 2000 eli yhteensä 3,4 miljardia Ruotsin kruunua. Liikevaihto ilman Postigirota oli 21,7 miljardia kruunua. Postgirot ja kiinteistöjä myytiin seitsemällä miljardilla. Eläkevastuiden turvaamiseen siitä on jo upotettu 2,3 miljardia ja miljardi logistiikkafirmojen kauppoihin. Ruotsihan pelaa kansainvälistä peliä ranskalaisten kanssa saksalaisen yksityisen DPD (Deutscher Paketdienst, 355 miljoonaa lähetystä v. 2000) –yhtiön kautta, josta La Poste omistaa 85%, Consignia 10% (engl. posti) ja Spedition 5%. La Posten liikevaihto oli muuten 2001 155 mrd SEK (nousua vuodesta 2000 6,6%) ja voitto 7,7 mrd SEK (-14%).

Kirje ja paketti (logistiikka) tuottivat vain 174 miljoonaa voittoa. Kassapalvelun tappio oli 324 miljoonaa, valtion tuki oli 200 miljoonaa Postille, jota kylläkin tänä vuonna lisätään, koska toimipaikkaverkkoa ei saneerattukaan postin haluamalla tavalla. Palveluverkkoon (jakelu, kuljetus, lajittelu) aiotaan investoida 900 miljoonaa ja säästöä haetaan 200-250 miljoonaa vuodessa. Hallinnon saneerauksella haetaan jopa miljardin säästöä vuosittain. Ruotsissa keskitytään ydintoimintoihin kuten pääjohtaja Grabe sanoo: ”Keskittymisellämme ydintoimintoihin ja muiden toimialojen myynnillä olemme valmistautuneita tulevaisuuteen”. Hyvää puhetta mieheltä, joka vuonna 2000 kuittasi 3,6 miljoonaa kruunua palkkana ja bonuksina. Tulee Vennamo mieleen.

Puheenjohtaja Åke Kihlberg (SEKO, Koncernfack) on ärtynyt, kun viime vuonna otettiin lainaa palkanmaksuun ja annettiin kriisignaaleja perusteena tuotannon rationalisointeihin. Ja sitten tehdään jättivoitto. Ruotsissa yhteistyö henkilöstö-

järjestöjen ja työnantajan välillä on ollut syvää jo vuosia ja ay-liike on integroitunut sisään yrityksiin. Siksi pitkänlinjan sitoutuja on närkästynyt: ”Jos tuodaan ulos kriisignaaleja niin niiden pitäisi olla tosia”. Hän jatkaa: ”En ole kovin tyytyväinen tähänastisiin säästöihin hallintomenoissa!” Aika tuttua juttua lahden takaa. Niinhän meilläkin on joka osavuosikatsauksen jälkeen kriisi ja säästökampanjat päällä. Sitten investoidaan miljardi vanhaa markkaa, tehdään kuitenkin voittoa, jaetaan osinkoa ja itketään työntekijän kustannuksista.

Norjan Posti ostaa CityMailin

CityMail on Ruotsissa toimiva jakeluyhtiö. Se on Ruotsin Postin kilpailija kermankuorinta-alueilla Tukholmassa, Göteborgissa ja Malmössa. Kirjeliikenteen volyymistä se jakaa n. 4%. Kaikki työntekijät ovat osa-aikaisia ja saavat parempaa tuntipalkkaa kuin postilaiset, vaikka SEKO tekee sopimukset. Tai ehkä siitä syystä.

Aiemmin pörssi-yhtiötä ovat omistaneet Englannin Posti Royal Mail, joka on muuttanut nimensä Consigniaksi (Royal Mail –nimi on enää englantilaisten kirjeyhtiöllä).

Nykyisin CityMail on kaksi eri yhtiötä. CityMail Sweden AB, joka hoitaa jakelun. Toinen osa, pörssissä oleva on CMG (CityMail Group AB) toimii pääasiassa CityMail Internationalin kautta ja kilpailee lähinnä Ruotsin postin ulkomaanpostin kanssa. Liikevaihto viime vuodelta oli yhtiössä 169 miljoonaa kruunua ja voitto 1,1 milj. SEK. Yhtiö kuuluu pörssissä ns. postimerkkisarjaan 8-9 kruunun hintaisilla osakkeillaan. Pitkän historiansa aikana yleensä yhtiö on ollut tappiollinen. Yhtiö muutti nimensä 24.4. OptiMailiksi.

Taustalla on myös etevä Bror Anders Månsson, joka on keinotellut sievoiset potit. Kun Consignia osti 1.5.2000 67% CityMailin osakkeista se teki samalla aiesopimuksen, että se ostaa loput yhtiöstä 2006 mennessä. Consignialla ei mennyt kukaan kotimaassa hyvin ja se myi takaisin osakkeensa Månssonille viime joulukuussa.

CityMail Swedenin tappio viime vuonna oli 138 milj. SEK vaivaisesta 380 miljoonan kruunun liikevaihdosta.

Tänä vuonna sitten alkoi tapahtua. Norjan Posti ostaa CMG:tä 33%. Nyt osakkeidensa myynnillä Månsson sai 145 miljoonaa Ruotsin kruunua. Samalla tehdään osakeanti, johon norjalaiset laittavat 50 miljoonaa Norjan kruunua pelastaakseen yhtiön. Osakeannin jälkeen CityMail Swedenin omistavat: Norjan posti 57%, CMG 14% ja Bror Anders Månsson. Loput

Norja lupaa ostaa vuoden 2006 ensimmäisellä neljänneksellä.

Jotain opiksi. Ruotsissa vapautunut kilpailu on tuonut paljon postiyrittäjiä. Sadasta on noin 60 jäljellä. Yleensä yrittäjät jakelussa ovat paikallisia ja harvaan asutulla alueilla. Suuria kermankuorijoita on ilmentynyt vain yksi. Sekin tappiollinen ja keinottelijan vetämä. Suomessa vastaavaa voisi yrittää jantonpohjaiset henkilöt yrityksineen. Ainakin saivat aikaan poliittista painostusta liberaaliin postipalvelulakiin. Toinen muistettava asia on keinottelijat, jotka osaavat vedättää kasvottomia posteja eri maissa. Toimiva johto "ostaa" firmansa, sitten pomot "myyvät" osakkeita arvostetuille sijoitusyhtiöille, josta taas myy yhtiön jollekin onnettomalle kansalliselle Postille tai sen firmalle. Vähän niin kuin olisi voinut tapahtua Capellan ja Eurocom Deporan ostoissa. Tuollaisilla kaupoilla muutama vetää hyvät rahat välistä. Onneksi on riittävä määrä duunareita, jotka tekevät tulosta muidenkin puolesta. Ja tyytyvät vähään.

Lyhyesti muista maista

Tanskan Postista yksityistetään eli myydään pois 25% yksityisille sijoittajille. Ammattijärjestö on saanut sovituksi, että jos syntyy tytäryhtiöitä niin vanhat työntekijät saavat pitää valtiolliset eläkkeensä. Irlanti, Japani ja jopa Iran suunnittelee yksityistämisiä. Tanska on enää Norjan kanssa PNL:ssä, yhtiössä, joka olisi imenyt suomalaisen logistiikan itseensä. PNL ei ole kehittynyt toiveiden mukaan ja se harkitseekin kansainvälistä partneria. Keskusteluja on käyty ainakin Saksan Postin kanssa.

Englannin posti on nykyään Consignia. Sen alaiset yhtiöt ovat Royal Mail (kirje), Parcelforce (paketti) ja Post Office (toimipaikat). Samalla kun harkitaan 40 000 työntekijän irtisanomista, niin mietitään uutta nimeä emoyhtiölle: The Post Of-

fi. Suomesta tiedetään, että ilmeen ja nimenmuutokset ovat niin kalliita, että summia ei kerrota. Saneerauksien perusteeksi kuluina ne kyllä kelpaavat. Englannin kirjemarkkinoista ovat vakavissaan kiinnostuneita muutkin maat. Vakavissaan DPWN (Deutsche Post Word Net). Financial Timesissa julkaistiin 1.4. juttu, että TPG (hollantilainen pörssissä oleva posti) on kiinnostunut kirjejakelusta Britanniassa. Kyse ei ollut aprilipilasta, vaan keskusteluja oli käyty. Aprillijutut ja tosielämä alkavat lähestyä.

Kilpailu vapautuu kirjelähetyksissä virallisesti hitaasti

Maaliskuun 13. EU-parlamentti äänesti postidirektiivin komissioon ja ministerineuvostoon hyväksyttäväksi. Osoitteellisen kirjeen vapautuminen kansallisten postien monopolista on asteittainen. Monopolipainoraja putoaa nykyisestä 350 grammasta 2003 alusta 100 grammaan, vuoden 2006 alusta 50 grammaan. Vuoden 2003 alusta kaikki ulkomaankirje vapautuu. Vuoteen 2006 selvitetään, miten 2009 voidaan kaikki kirjeposti vapauttaa kilpailulle. Direktiivissä on sitten hintasuhteita ja muita kommervenkkejä EU-tapaan. Tässä kuitenkin pääasia.

Tässä kohtaa voi olla aidosti jälkiviisas. Kun postipalvelulakia valmisteltiin, niin perusteet ovat toiset mitä EU-päätökset. Suomen piti vain kiirehtiä avoimeen autuaaksi tekevään kilpailuun. Tai sen mahdollisuudelle, että kermankuorinta sallitaan. Virallinen mantra liikenneministeriössä on, että kilpailu parantaa palveluja ja laskee hintoja. Täyttä ja syvältä samasta paikasta. Kyse on poliittisesta kannanotosta. Liikemaailman kanssa sillä ei ole suoraan mitään tekemistä. Eikä taida olla muuallakaan näin, kun vaikka lukaisee tämän jutun uudestaan alusta. ■

TORNIT SORTUIVAT 11.5...

Toukokuun 11., kun helsinkiläiset ja muutkin ihmiset olivat tyyninä aamuaskareissaan, ajattelematta ja aavistamatta ollenkaan tulevia murhenäytelmiä, sellaisia huolettomia hetken lapsia kun ovat, kokoontui Helsingin Hesperian puistoon, sen länsiosaan, useita salskeita ja vielä salskeammista urheilusankarittareista ja -sankareista koottuja ja muodostettuja petankkipelijoukkueita, pelaamaan tätä pelien kuningasta, joka ei ole sitä pilipalipeliä, jota usein niin väärin perustein siksi kutsutaan, vaan nimenomaan tätä peliä.

Auringontäyteisellä kentällä, valmiina ottamaan mittaa toisistaan Petterin viidensissä muistokisoissa, seisoivat uljaina IPC:n joukkue: Ritva Pettersson, Seppo Kaukiainen ja Kalle Vierula, jolla joukkueella oli jo kaksi kiinnitystä kiertopokaaliin, samoin kuin Karhukopllalla, joilla myös on kaksi kirkkainta jalometallimitalia plakkarissaan. Vakavina raapivat korvallistaan Le Coplan, ikäänkuin iänikuiset kakkoset, Marjut Lukki, Osmo Räsänen ja joku ihme Mikko. Aivan uutta hikeä, verta ja kyyneliä edusti uuden uutukaiset Ukulit: Eija Husu, Jukka Kaajakari ja Jari Peltoniemi.

Mutta sitten pimeni aurinko, sammui kertakaikkiaan, taivas järkkäsi, syöksi tuhkaa, tulikiveä, muutaman kvartsi-järkäleen ja kilokaupalla hienon hienoa sinisavea, maa järisi, joet tulvivat, elleivät sitten kuivuneet ja luonto vaikersi ylenpalttista tuskaansa kuin raitiovaunu numero 3T jyrkässä mutkassa tai 3B joka kulkee vastakkaiseen suuntaan. Linnutkin muuten vaikenivat, tai pulut ainakin. Kävi ilmi ja kaikille ilmeisen selväksi, että Karhukopla oli vajaaluukuinen. Paikalle olivat saapuneet vain Teuvo "Teutori Hirmuinen" Pykönen ja riuska urheilijanuorukainen, tuo komea atleetti Juhani Kaskimies. Jotakin puuttui ja puuttuva rengas oli Lasse Neväläinen, tuo vertahyytävän hurja Hä-

meen marjakarhu. Karhukopllasta puuttui kolmannes, tuntui, että jäljellä oli vain Karhuko tai Hukopla. Sillä sen kantaviin voimiin kuuluva voimanpesä oli varsin ajattelemattomasti mennyt syntymään juuri keväällä, toukokuussa, viisikymmentä vuotta sitten, josta johtuen joutui nyt merkkipäivämuodollisuuksia välttääkseen antamaan etusijan petankkipuolustuksen sijasta ulkomaille suuntatuneelle karkumatkalle ja kun vielä samaan aikaan hän päätti purjehtia maailman myrskyäviltä meriltä ja kuohuvilta laineilta avioliiton auvoisaan satamaan ja perustaa rannalle ikään kuin oman pienen karhunpesän, joka ajoitus ei sekään noin petankkimielessä ollut ihan sopiva, vaikka muuten kyllä oikea ja oikein paljon onnea kummastakin syystä.

Hätä oli siis juuri tämän näköinen. Alkoi kuumeinen pohdinta, mitä tehdä. Ensin yritettiin värvätä Teutorin huoltojoukkojen edustajaa kunniaakaan Karhukopllan riveihin, mutta se yritys kaatui sokerin puutteeseen, karhuthan ovat tunnetusti persoja makealle sokerille ja sitä ei siis ollut, ainakaan riittävästi. Sitten huomattiin paikalla kierrellyt kulkumies, joka oli ilmi selvästi pelaajapaikkaa kärkkymässä ja kun vähän kumarruttiin ja hyvin tarkkaan katsottiin, niin sepä oli kuin olikin Jorma "Jole" Toivonen. Näin täydennettynä Karhukopla aloitti taistelun.

Ensimmäinen peli sujui jo jotenkin vaisusti ja olikin selvästi nähtävissä, että joukkueen painopiste oli vajonnut liian alas, johtuen Jolen synnyynnäisestä maanläheisyydestä ja Teutorin painavahkosta ulkoasusta, varsinkin vyötärönseudun kummallisesta raskaasta ulkonemasta, sekä muistakin yleisistä kaikkiin suuntiin ulottuvista horisontaalisista ulottuvaisuuksista, jotka taisivat jopa ylittää vertikaaliset mitatkin. Kaskimies yritti kaiken mihin vain urheilusankari pystyy, kannustaen, neuvoen ja rohkaisten, sekä välillä osoittaen Jo-

lelle, missä päin pikkuinen puupallo oli, kun tämä koitti nähdä maaston epätasaisuuksien yli ja oli siinä aika hassun näköinen, vähän niin kuin avannosta kurkkiva kala.

Joustavin tiikerikissan askelin Kaskimies, välillä jopa hypähdellen ja äänellen kuin vuohi, ei kylläkään ihan nuori sellainen, tämä joukkueen ainoa täysimittainen, siis pituusmielessä, jäsen, yritti sinnitellä vielä jo ennustettavaa tuhoa ja tappiota vastaan. Mutta huippu-urheilija on kuin herkkä soitin, kuin viritetty viulu tai vetopasuuna. Jos orkesteri, tai tässä tapauksessa trio tietenkin, ei soi, ei yksittäinen arvosointikaan siitä metelistä erotu vaan seurausena on eräänlainen triangeliidraama tai tässä tapauksessa paremminkin triangelitragedia. Niin kävi, että hänen ihmeellinen instrumentaalinen herkkyytensä katosi ja taitokin hukkui kuin jokoavain järveen perämööttoria varomattomasti korjattaessa.

Ensimmäisen ottelunsa Karhukopla vielä selvitti kahden kolmasosan kokeneisuudellaan edukseen, mutta kun Teutorikaan ei ollutkaan ollenkaan hirmuinen, johtuen luultavasti huoltojoukkojen läsnäolosta tai jo mainitusta sokeriperäisten ravinteiden puutteesta, eikä yrittänytkään karjua vastustajia tajuuttomiksi niin kuin aina aikaisempina vuosina, oli Karhukopla ikään kuin tuomittu häviämään loput ottelunsa.

Samaan aikaan muut joukkueet kävivät kamppailuja keskenään, joukkue joukkueita, mies miestä, nainen naista vastaan ja välillä sekapareina, kuin latotansseissa ennen vanhaan, kuka voittaen, kuka ei. Välillä kuului riemuhuutoja, välillä jotakin ihan muuta, mutta tällä kentällä ei kylläkään puhuttu mitään vittuvittua, eikä niinkuniinkua, vaan aito suomenkieli pärähteli kaikessa koreudessaan kuin Väinön kannel, hänen istuessaan kannonnokalla soittelemassa ihan vain aikansa kuluksi tai kun tämä mainittu henkilö rantakivellä hauenleukaa työsteessään, sini-valkoinen patalakki päässään, vahingossa veisti sormeensa, reippaasti kuin partiopoika.

Karhukopllan kannalta ei nyt ehkä talinta, mutta yllätyksellisimmän tempun teki IPC voittamalla kaikessa hiljaisuudessa, ikään kuin puolisalaa, kaikki ottelunsa. Samalla IPC voitti koko kilpailun, koska käytössä ollut pis-

telaskumenetelmä hiukan epäoikeudenmukaisesti selvästi suosii sellaisia joukkueita, jotka voittavat kaikki otelunsa. Niinpä kisan tuomarina, taas kerran ansiokkaasti toiminut, Heikki Mattsson ei voinut muuta kuin vallitsevien sääntöjen ja paragrafien mukaan julistaa IPC:n voittajaksi. Mutta hieman pettyneenä hänkin katseli papereistaan Karhukoplan tuloksia, sen huomasiin.

Pettyneitä olivat Karhukoplan miehet. Hiljaa oli Teuvoteutori Hirvumäen-Pykönen. Ei auttanut teutarointi. Onnistuneita heittoja tuli, mutta liian vähän. Tai vaan korkeuksiin, kuin armahdusta toivoen, tuijotteli Jormajole Toivonen. Toiveet voitosta sortuivat kuin piparkakutalo ja vaihtuivat synkeään toivotto- muuteen. Ehkä ei uusi tulokas, jolta ilmeisesti on aamupuurot jääneet syömättä, kuitenkaan ymmärtänyt surun suurusta. Ei auttaneet tiikerihypyt eikä vuohennäkö, vaiti oli myös, kas kum-

maa, uljas atleetti Juhani Kaskimies, pää painuksissa, nyt kuin kalvas kotletti, sellainen huonosti paistettu. Pettynyt oli Karhukopla, lyötynä, liiskattuna, kuin kerran haukattu ja juhlahumussa maahan pudonnut, kerrankos sellaista tapahtuu, ylikävelty nakkisämpylä Töölöntorin nakkioskilla, jota ohi rientävät kulkukoiratkin päättään puistellen, inhoten katsovat, mutta jota lokit, nuo urbaaniin ympäristöön ihmeen hyvin sopeutuneet ja ketsuppiin ihastuneet merilinnut, sen sijaan iloisisina nokkivat.

Murtuneina ja sortuneina he siinä seisoivat kuin tornit.

IPC:n voitto toi joukkueelle kultaa ja samalla kolmannen kiinnityksen kiertopalkintopokaalimaljaan. Yksikään silmä ei pysynyt kosteana, kun Karhukoplan jäsenet ojensivat kultaiset mitalit monivuotisille kilpakumppaneilleen Ritva Petterssonille, Seppo Kaukiainenille ja Kalle Vierulalle. Erikoisen kunnian

sai Juhani, ojentaessaan kiertopalkintomaljan Ritvalle, joka lupasi viedä sen mökilleen, sinne minne Petteri sen olisi vienyt. Paras juokkue voitti ja ansaitusti, sen ymmärsi jokainen, jopa Karhukoplakin.

Toiseksi tuli tapansa mukaan Le Copla: Marjut Lukki, Osmo Räsänen ja Mikko Poutanen. Paikallaan pysyminen ja varsinkin ns. ikuisen kakkosen osa on urheilijalle usein vaikea pala. Mutta rohkeutta! Kisat jatkuvat taas ensi vuonna ja ehkäpä silloin Le Copla vihdoin viimein saa kimaltavan pronssisen mitalinsa.

Kolmanneksi ja pronssille kiilasivat nuorekkaalla innollaan Ukulit: Eija Husu, Jukka Kaajakari ja Jari Peltoniemi.

Kunniakkaalle neljännelle sijalle sijoittui uljas Karhukopla, joukkue jota on yleensä totuttu pitämään maailman parhaimpiin kuuluvana, eikä syyttä. Mutta urheilu ei olisi urheilua ilman välillä sattuvia epäonnistumisia, joita tosin tälle joukkueelle on sattunut tilastollisesti yllättävän harvoin.

Siinä neljä ehdottomasti parasta joukkuetta.

Pasilli ja sen Erikois- ja Urheilutoimitus onnittelee kaikkia joukkueita, pelaajia, muitakin osanottajia, katsojia, sitä herrasmiestä, joka oli nukahtanut läheisen pensaan alle ja kaikkia Hesperiankadun asukkaita, ohikulkijoita- kaan unohtamatta!

Voittajajoukkue IPC, oikealta: Ritva Pettersson, Seppo Kaukiainen ja Kalle Vierula

Juha Nikas,
tähtireportteri,
PASILLI

Keskellä kuvaa jostain ihmeellisestä syystä iloitseva LeCopla, laitamilla murheen murtamia Karhukoplalaisia.

UUTISLEISKAUS!!!!

Juuri tulleen erään kansainvälisen uutistoimiston pikasähkeen mukaan Karhukopla olisi ihan ilman muuta voittanut Postiliiton Kouvolan Kesäpäivien petankkiottelun, jos olisi ollut paikalla. Tämän kuuluisan joukkueen poissaolon vuoksi sen voitti nyt joukkue nimeltään Etelä-Pohjanmaa, varmaankin jostain Etelä-Pohjanmaalta. Toiseksi tuli LeCopla, tuo lähes yhtä kuuluisa kakkonen ja neljänneksi Karhukoplan vakinaisista (T. Pykönen), tilapäisistä avustajista (J. Toivonen) ja värvätyistä (Maarit Kuikka) jäsenistä koostettu Tiikerit tai Tikrut tai jotakin sinne päin.

Kv. uutistoimisto-Pasilli- Juha Nikas

Oiva Varjos

TUHAT VUOTTA SUOMEN SOTAHISTORIAA

Sunnuntaina 27. tammikuuta vietettiin ensimmäisen kerran vainojen uhreille omistettua muistopäivää. Suomen asema idän ja lännen välissä on eurooppalaisittainkin historialtaan ainutlaatuisen rauhaton. Suomen niemen asukkaita ovat ahdistelleet milloin ruotsalaiset, milloin venäläiset. On pieni ihme, että suomalaisia on kansakuntana vielä jäljellä.

- 1000-luvun puolivälissä Ruotsin kuningas Emundin pojan Anundin sotaretki Suomeen. Suomalaisten myrkytettyä kaivot joukko tuhotaan ja Anund saa surmansa.
- 1042 Venäjän suuriruhtinaan Jaroslavin pojan, Novgorodin ruhtinas Vladimirin, retki hämäläisiä (jem) vastaan. Karjala novgorodilaisten valtapiiriin.
- 1123 Venäjän suuriruhtinaan Mstislavin pojan, Novgorodin ruhtinas Vsevolodin, retki hämäläisiä vastaan.
- 1142 Länsisuomalaisten (jem) sotaretki Novgorodin alueelle.
- 1143 Karjalaisten (korela) kostoretki hämäläisiä (jem) vastaan.
- 1149 Länsisuomalaisten hyökkäys 1000 miehen joukolla vattjalaisten alueelle. Novgorodilaiset tuhoavat suomalaisen sotajoukon.
- 1164 Ruotsalaisten sotaretki Laatokalle, jossa nämä kärsivät tappion novgorodilaisille.
- 1186 Novgorodilaisten sotaretki länsisuomalaisia vastaan.
- 1187 Karjalaiset ryöstävät ja hävittävät Ruotsin tärkeimmän kaupungin Sigtunan.
- 1191 Novgorodilaiset tekevät yhdessä karjalaisten kanssa sotaretken Hämeeseen. Myös tanskalaiset hyökkäävät Länsi-Suomeen.
- 1202 Tanskalaisten sotaretki Suomeen.
- 1227 Novgorodin ruhtinas Jaroslav Vsevolodinpojan sotaretki länsisuomalaisia vastaan. Jaroslav otti niin paljon vankeja, että osa oli surmattava ja osa päästettävä vapaaksi.
- 1228 Hämäläiset tekevät yli 2000 miehen laivastolla kosto-
hyökkäyksen Laatokalle venäläisiä vastaan. Venäläiset sulkevat Nevalla pakotien ja laivasto tuhoutuu.
- 1229 Suomalaiset hakeutuvat paavin suojelukseen. Paavi Gregorius IX kieltää ruotsalaisia ahdistelemasta suomalaisia, samoin hän kieltää kaupan Novgorodiin, kunnes nämä lakkaavat vainoamasta suomalaisia.
- 1230 Novgorodissa ankara nälänhätä.
- 1240 Ruotsalaisten, norjalaisten, varsinaisuomalaisten (sum) ja hämäläisten (jem) sotaretki Nevalle. Venäläiset torjuvat hyökkäyksen suuriruhtinas Aleksanteri Nevskin johdolla.
- 1242 Venäjän suuriruhtinas Aleksanteri Nevski voittaa saksalaisen ritarikunnan Peipsijärven taistelussa.
- 1249 Ruotsalainen Birger jaarli valloittaa Hämeen. Suomalaiset Ruotsin vallan alaisiksi.
- 1256 Venäjän suuriruhtinas Aleksanteri Nevskin sotaretki Suomeen.
- 1276 Novgorodin ruhtinas Dmitri valloittaa Karjalan.
- 1292 Venäläiset hävittävät Suomea. Ruotsalaiset tekevät kosto-
hyökkäyksen Karjalaan ja Inkeriin.
- 1293 Ruotsin marski ja valtionhoitaja Tyrgils Knuutinpoika valloittaa Länsi-Karjalan ja perustaa Viipurin linnan.
- 1300 Ruotsalaisten sotaretki Nevalle.
- 1301 Venäläiset hävittävät ruotsalaisten Nevalle perustaman Landskronan linnan.
- 1311 Venäläisten sotaretki Suomeen. Hämeessä nämä polttavat Vanajan kaupungin.
- 1318 Venäläiset hävittävät Länsi-Suomea ja polttavat Kuusiston piispanlinnan sekä ryöstävät Turun.

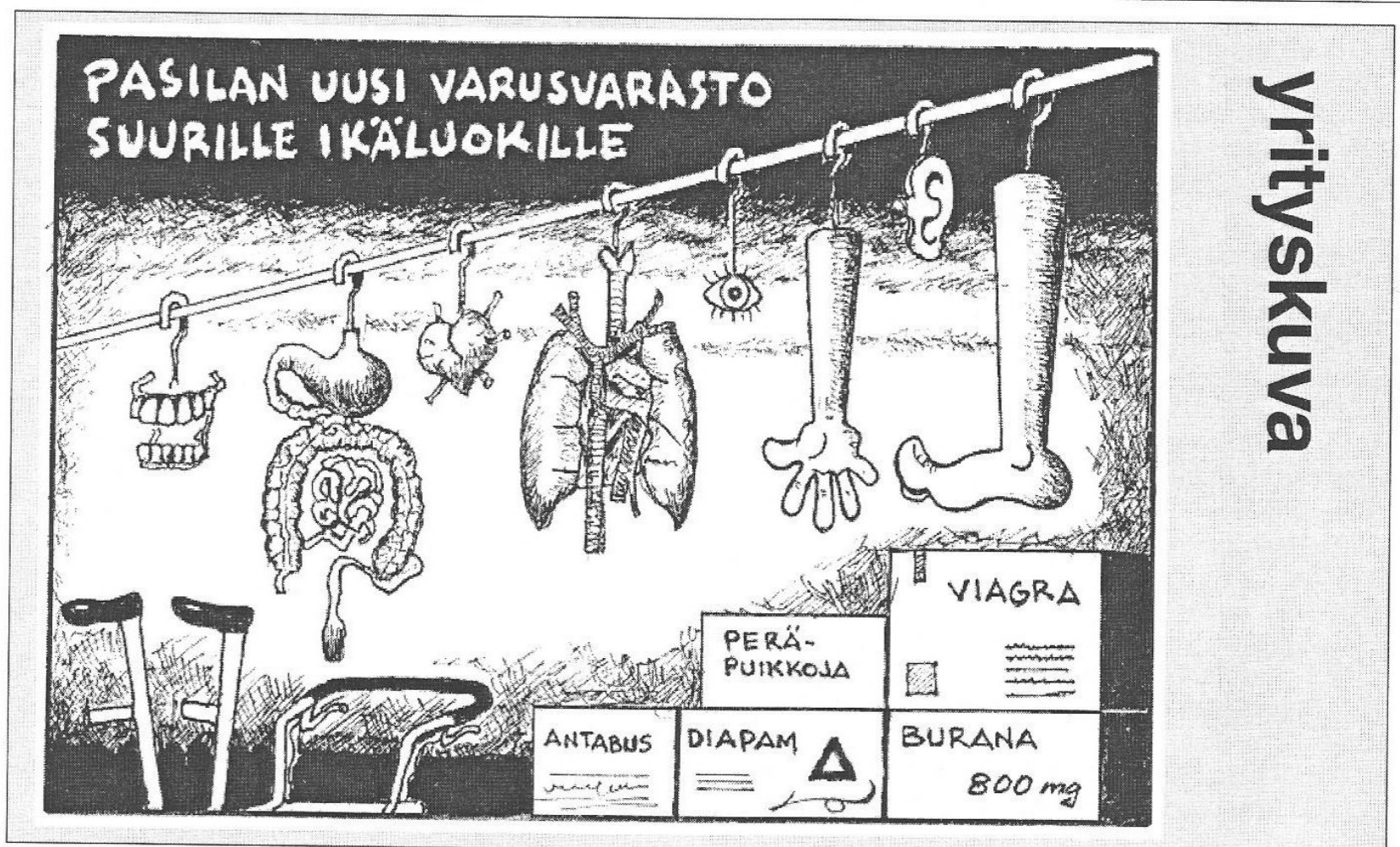
- 1323 Pähkinäsaaren rauha. Valtakunnan itäraja määritellään ensimmäisen kerran.
- 1338 Ruotsalaiset valloittavat Pohjois-Inkerin.
- 1348-1350 Ruotsin kuningas Mauno Eerikin pojan sota Novgorodia vastaan.
- 1444 Ruotsalaisten hävitysretki Inkeriin.
- 1495-1497 Vanha viha. Ruotsin ja Venäjän välinen rajasota. Viipurin pamaus 1495.
- 1509 Tanskalainen Otte Rud ryöstää Turun kaupungin.
- 1523 Tanskalaiset karkotetaan Suomesta. Kustaa Vaasa kuninkaaksi.
- 1555-1557 Rajasota Venäjää vastaan.
- 1570-1595 Pitkä viha. Sota Venäjää vastaan. Taistelu Itämeren herruudesta.
- 1589 Iiläinen sissipäällikkö Pekka Vesainen hyökkää Vienan Kantalahden kaupunkiin.
- 1595 Täyssinän rauha. Suomen itäraja ulottuu Pohjoiseen Jäämereen.
- 1596-1597 Nuijasota. Sisällissota Suomessa syttyy Kaarle herttuan yllytyksestä osana hänen ja kuningas Sigismundin välistä valtataistelua. Suomen aateliset ja käskynhaltija Klaus Fleming asettuvat puolalaisen Sigismundin puolelle, kun taas talonpojat nousevat käskynhaltijan harjoittamaa sortovaltaa vastaan. Santavuoren taistelu. 3000 suomalaista talonpoikaa saa surmansa Klaus Flemingin kostotoimissa.
- 1597 Klaus Fleming kuolee todennäköisesti myrkytettynä. Kaarle herttua tekee sotaretken Turkuun ja ruotsalaiset ryöstävät Turun tuomiokirkon.
- 1598 Suomalaisten sotaretki kuningas Sigismundin avuksi Ruotsin Uplantiin.
- 1599 Kaarle herttua nousee maihin Sauvossa ja voittaa suomalaiset joukot Marttilassa. Lukuisia suomalaisia aatelisia mestataan. Nuijasodassa ja sen jälkeisissä tapahtumissa Suomi menetti ensin talonpoikien ja sen jälkeen aatelistonsa parhaimmiston.
- 1610 Jaakko De la Gardie tunkeutuu suomalaisten joukkojen kanssa Moskovaan osana Venäjän sisäistä valtataistelua. Käkisalmi, Inkeri ja Novgorod valloitetaan.
- 1613 Knäredin rauha Ruotsin ja Tanskan välillä. Suomi menettää Jäämeren rannan.
- 1617 Stolbovan rauha. Käkisalmi ja Inkerinmaa Suomen yhteyteen. Venäjä menettää yhteyden Itämerelle.
- 1621 Puolan sota Liivinmaalla. Jaakko De la Gardien johtamat osin suomalaiset joukot valloittavat Riikan.
- 1629 Altmarkin rauha. Sota Puolaa vastaan Liivinmaalla päättyy. Liivinmaa Ruotsin omistukseen.
- 1630-1648. Kolmikymmenvuotinen sota. Suomalaiset palkkasoturit eli hakkapeliitat tekevät Kustaa Hornin ja Torsten Stålhandsken johdolla maailmanhistoriaa mm. Breitenfeldissä, Lechillä, Lützenissä, Nordlingenissä, Leipzigin ja Wittstockissa. Ruotsin suurvalta-aika.
- 1656-1658. Sota Venäjää vastaan.
- 1695-1697. Suuri nälänhätä. Kolmasosa suomalaisista menehtyy.
- 1700-1721. Suuri Pohjan sota.
- 1708 Venäläisten hävitysretki Porvooseen.
- 1712 Sarkasota. Venäläisten hävitysretki Kajaaniin.
- 1714 Ruotsalaiset kärsivät tappion Riilahden meritaistelussa Hangon edustalla.
- 1714-1721. Iso viha. Suomi venäläisten miehittämänä.
- 1721 Uudenkaupungin rauha. Ruotsi menettää Viipurin läänin.
- 1741-1743. Pikku viha. Suomi venäläisten miehittämänä.
- 1743 Turun rauha. Suomen itäraja Kymijoenle.
- 1788-1790. Kustaan III:n sota Venäjää vastaan. Suursaaren ja Ruotsinsalmen meritaistelut.
- 1808-1809. Suomen sota. Venäläiset miehittävät Suomen.
- 1809 Haminan rauha. Porvoon valtiopäivät. Suomi Venäjän suuriruhtinaskunnaksi.
- 1853-1855 Krimin sota. Englantilaiset ja ranskalaiset miehittävät Ahvenanmaan, hävittävät rannikkolinnoituksia ja tekevät ryöstöretkiä rannikolla. Viaporin pommitus.
- 1856 Pariisin rauha. Ahvenanmaan linnoittamattomuus.
- 1867-1868 Nälkävuodet. 100 000 suomalaista menehtyy.
- 1877-1878 Turkin sota. Suomen kaarti eli suomalainen tarkkaampujapataljoona mukana.
- 1904-1905 Japanin sota. Venäjän Itämeren laivasto tuhoutuu.
- 1914-1918 Ensimmäinen maailmansota. Suomessa ja Venäjällä sotatila.
- 1917 Venäjän vallankumous. Suomi itsenäistyy.
- 1918 Vapausseita. Luokkataisteluksi ja kansalaissodaksi muuttuva sisällissota alkaa tammikuussa. Suomalaiset karkottavat punaisia tukeneet venäläiset maasta. Ensimmäiset ruotsalaiset ja sitten saksalaiset miehittävät Ahvenanmaata ja englantilaiset Petsamon aluetta. Sota päättyy toukokuussa. Sotatoimissa sekä punaisten että valkoisten terrorissa saa tuhansia suomalaisia surmansa.
- 1919 Viron vapausseita ja suomalaisten sotaretki Aunuksen Karjalaan.
- 1920 Tarton rauha. Suomi saa Petsamon alueen vastineeksi Repolasta ja Porajärvestä.
- 1939-1945 Toinen maailmansota.
- 1939-1940 Talvisota. Kymmeniätuhansia suomalaisia sotilaita ja siviilejä saa surmansa.
- 1940 Moskovan rauha. Suomi menettää Karjalan ja Kuolajärven. Hangosta Neuvostoliiton tukikohta.
- 1941 Operaatio Barbarossa. Hitlerin hyökkäys Neuvostoliittoon.
- 1941-1944 Jatkosota. Sekä suomalaisten hyökkäysvaiheessa 1941 että Neuvostoliiton suurhyökkäyksessä 1944 saa kymmeniätuhansia sotilaita surmansa.
- 1944 Väli rauha.
- 1944-1945 Lapin sota. Suomalaiset seuraavat ja häiritsevät Lapista vetäytyviä saksalaisia.
- 1947 Pariisin rauha. Suomi menettää Petsamon ja Porkkala vuokrataan Neuvostoliitolle. Viimeisten sotien jälkeisissä miinaonnettomuuksissa saa vielä useita suomalaisia surmansa.
- 1995 Suomesta tulee Euroopan unionin jäsen.

Kai Backman

NÄIN KUOLI GINNUNGAGAP

Kalifornian kultakuumeen aikana 1850- ja 1860-luvulla intiaanit joutuivat hirvittävän massamurhaamisen kohteeksi. aliforniaan ajelehti silloin valkoisia julmia karjankasvattajia ja himon sokaisemia kullankaivajia, joiden silmät kiilivat jäätävää vihaa Yahi-heimon intiaaneja kohtaan, sillä valkoiset tarvitsivat intiaanien maan omaan riistokäyttöön. Valkoiset tappoivat lähes kaikki Yahi-heimon intiaanit, mutta ryhmä intiaaneja pääsi järkyttävää massamurhaamista karkuun aavikolle, jossa he valkoiselta mieheltä salaa jatkoivat lähes kivikautista elämäänsä. Ryhmä oli kuitenkin liian pieni selviytyäkseen ja lisääntyäkseen, joten ajan mittaan heimon jäsenet kuolivat yksi kerrallaan, kuka mihinkin, kunnes jäljelle jäi vain viimeinen villi intiaani, Ginnungagap. Kun toiseksi viimeinen yahi-intiaani kuoli, ei Ginnungagapille jäänyt ketään, jolle olisi leiritulilla voinut kertoa jännittäviä metsästystarinoita. Hän ei enää voinut puhua lapsilleen käydyistä kamppailuista vaarallisten petojen kanssa. Ginnungagapin ainoa kumppani oli nyt vanha pöllö, jolle hän kertoi aina iltaisin heimonsa verisen kohtalon valkoisen miehen käsissä, ja aina kun pöllö iltaisin lähti pyyntiretkelle, kehotti Ginnungagap pöllöä kertomaan näkemilleen muiden intiaaniheimojen jäsenille, että hän, Ginnungagap, on nyt yksin ja viimeinen, joka pitää Yahi-heimon perinteitä yllä. Näin kului Ginnungagapilta kolme kylmää, nälkäistä vuotta, joiden kuluessa hän oli täysin eristyksissä muista ihmisistä. Eräällä yöllisellä metsästysretkellä pöllö tapasi valkoisen šeriffin ja kertoi tälle Ginnungagapista. Šeriffi lähti heti jahtaamaan Ginnungagapia ja löysi hänet kuoleman kielissä, nälästä ja yksinäisyydestä sekopäisenä ja vei hänet valkoisen miehen maailmaan; vankilaan, ensin hakattuaan hänet. Sitten šeriffi keksi viedä Ginnungagapin Los Angelesiin pelleksi ja Ginnungagapista tulikin pian kuuluisuus ja šeriffistä miljonääri. Sirkuksessa Ginnungagap näytti kuinka hän pystyi pelkällä katseellaan tylsistyttämään miekan. Hänen päänumeronsa oli köyttä pitkin kiipeäminen vesikori pään päällä. Sille kaikki nauroivat ja valkoisten naisten mielestä Ginnungagap oli aivan "ihana". Ginnungagap kuoli valkoiselta mieheltä samaansa flunssaan ja hänen mukana kuoli myös hänen kielensä.

Yrityskuva

ROHKEUS

Ardnt Pekurisen elämä ja kuolema

"Sotavuosien inhottavimpia rikoksia oli jalon ja paljon uhrautuneen ja kärsineen rauhanystävän A. Pekurisen murha."
-K.H.Wiik, kansanedustaja, 1949.

"Hän makasi arkussa siviilivaatteissa samassa asussa, jossa hänet teloitettiin. Toinen korva oli iskeytynyt pään sisään kiväärinlaukauksen voimasta ja se oli peitetty vainajan paksulla tukalla."

Tämän miehen tarinan kertoo Erno Paasilinna kirjassaan "Rohkeus".

Kirja on historiallisen dokumentin ja elämäkerran välimuoto, kuvaus rauhaarakastavasta aseistakieltäytyjästä, järjestömiehestä ja mielipidevangista, joka toimi vaarallisena aikakautena, kolmikymmenluvulla, kaikkien niiden ihmisten oikeuksien puolesta, jotka omantunnonvapautteen uskoen kieltäytyivät yhteistoiminnasta valtion väkivaltakoneiston kanssa. Vaikka Arndt Pekurisella oli uskonnollinen vakaumus, katsoi hän kuitenkin tärkeäksi periaatteelliseksi ratkaisuksi pasifismin kannalta erota kirkosta, sillä hän halusi yhteiskuntaeettisten syiden olevan kieltäytymisperusteinaan asevelvollisuudesta. Se oli tärkeä rajanveto, sillä vuoden 1922 asevelvollisuuslaki hyväksyi uskonnollisista ja muista omantunnonsyistä tapahtuvan kieltäytymisen, mutta suoraa yhteiskuntaeettisiä perusteita se ei tuntenut.

Pekurinen syntyi Juvan suurpitäjässä 1905 torpparin poikana. Hän kieltäytyi jo Juvalla kutsunnoista 1929 ja päätyi sotilaskuriksi. Armeijan koneisto tavoitti hänet vasta Helsingissä 1929 ja siitä alkoi hänen taistelunsa ennen lopullista ratkaisua, teloitusta.

Hän oli toiminut Suomen Rauhanliitossa, Suomen Antimilitaarisessa Liitossa ja Sodanvastustajien Liitossa. Hän katsoi, samoin kuin nämä järjestöt, että sota on rikos ihmiskuntaa vastaan ja päätti olla tukematta minkäänlaista sotaa, vaan toimia sotien syiden poistamiseksi kaikkialla.

Pekurinen vapautui vankilasta 1932 mutta joutui hankaluuksiin heti toisen maailmansodan puhjettua. Hänet pidätettiin ja hän kieltäytyi edelleen asepalveluksesta. Hänet lähetettiin Lapinlahden sairaalaan mielentilatutkimusta varten diagnoosilla Psychopathia. Lapinlahdessa Pekurinen aloitti nälkälakon. Vi-

ranomaiset yrittivät salata tapahtuman, mutta tieto vuoti julkisuuteen. Pekurinen hän sai tukea yksityisiltä rauhanystäviltä ja järjestöiltä ainakin Saksasta, Englannista, Hollannista, Tanskasta ja Ruotsista. Pekurisen puolesta kerätyn kansainvälisen addressin allekirjoittivat 60 Englannin alahuoneen jäsentä ja mm. Albert Einstein. Myös monet muut kansainvälisesti tunnetut ja arvovaltaiset poliitikot ja tiedemiehet vetosivat Pekurisen puolesta.

Suomen julkisuus leimasi hänet ennen kaikkea kommunistiksi ja rettelöitsijäksi, myös vähämieliseksi, pelkuriksi, hoiperelijaksi ja loiseläjäksi. Hän joutui kärsimään painostusta ja jatkuvaa solvaamista. Häntä kuulusteltiin ja kohdeltiin muutenkin väkivaltaisesti, pakotettiin toistuvasti lääkärintarkastuksiin, käytettiin mielisairaalassa.

Kun talvisota syttyi, Pekurinen sai palvelukseenastumismääräyksen. Hän kieltäytyi kaikesta työpalvelusta armeijan hyväksi. "Eihän minun tarvitse muita tappaa, jos minut tapetaan", hän sanoi ja olisi ollut valmis mihin tahansa siviilityöhön, vaikka väestönsuojelutehtäviin, mutta ei työpalveluun armeijan sisällä. Hänen valitsemansa tie vei vankilaan ja teloitettavaksi.

Pekurinen vietiin rintamalle kieltäytymään. Sillä tavalla la-
vastettiin hänen tappamisensa oikeutus. Hyrynsalmella, marraskuussa 1941, Kapteeni Pentti Valkonen antoi korpraali Otto Asikaiselle luvan ampua Pekurisen. Asikainen ampui hänet kahden metrin etäisyydeltä pystykorvalla päähän suunnatulla laukauksella.

Pekurinen kuoli heti.

Ennen laukausta hän kohotti vasemman kätensä pänsä suo-
jaksi.

Teloitus pantiin toimeen ilman minkäänlaista muodollistakaan oikeudenkäyntiä, muutamien upseerien päättäessä keskenään asiasta.

Murhasta ei ole koskaan tuomittu ketään.

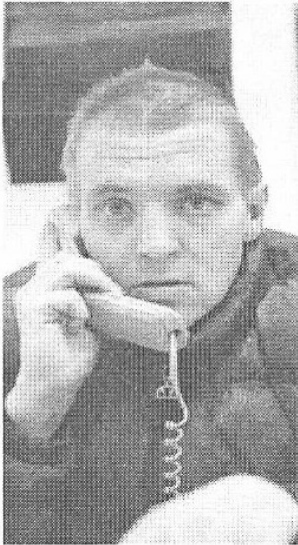
Hautakiveen Malmin hautausmaalla on kirjoitettu:
Elit rauhalle,
siksi sinut ammuttiin,
sä elät sittenkin.

"Pekurinen taisteli turhaan. Hän tiesi sen itse, koska jäi yksin ja sen takia joutui eristetyksi ja tuhon omaksi." Olen kuitenkin vakuuttunut kirjan tarpeellisuudesta. Rohkeus on vastapaino viralliselle, näennäisesti objektiiviselle historiankirjoitukselle, jonka "totuudellisuudesta" löytyy lukemattomia valkoisia valheita - unohdettuja, tuntemattomia, rohkeita ihmisiä.

Erno Paasilinna: Rohkeus, Arndt Pekurisen elämä ja teloitus, Otava 1998.

Kai Backman

MARSKIN JUNA JA KARJALAN MÄNNYT

Oiva Varjos

Suomen Marsalkka Mannerheim, kaikkien tuntema sotaneuvos, jonka kohtalo määräsi toimimaan Suomen kuuluisimpana itsenäisyysmiehenä. Häntä voi pitää 1900-luvun suomalaisena, joka suurmiehenä ohittaa Sibeliuksen ja Kekkonenkin. Hänestä on kirjoitettu parisataa elämäkertaa ja hänen henkilönsä arvostelu on nykyisin mahdotonta. Hän on myytti ja legenda yhtäaikaan. Suomalaisen kenraalikunnan edesottamuksista ei ole kirjoitettu tarpeeksi. Sota-arkiston pohjalta kirjoitetuissa kenraalien elämäkerroissa ei ole juuri mitään paljastavaa. Käsitys sodistamme perustuu maalailuihin kykenevien rintamakomentajien ansioista, vaikka rintamavastuu on aina ollut tilanteeseen sopeutuvalla miehistöllä ja alemmilla johtajilla, heidän ansioitaan virallinen sotahistoria ei juuri tunnusta.

On helmikuun alku 1944 ja venäläiset pommikoneet lähestyivät pimennettyä pääkaupunkia. Leningradin ilma-armeijakunta on saanut tehtäväkseen Helsingin tuhoamisen. Palopommeja tippuu ja tulipaloja syttyy. Taivaskallion raskas it-patteri ampuu eversti Pekka Jokipaltion suunnittelemaa sulkutulua venäläisten eteen. "Taivas" saa osumia pariinkin lentokoneeseen ja ne putoavat Suomenlahden jäälle tai kaupunkia ympäröivään metsään. Pommeja osuu radan toisella puolella olevalle kalliolle ja korostuneet räjähdysäänit kiirivät pitkin Vanhaa-Käpylää ja Oulunkylää. Metsälän kellareissa tunnetaan pommien tärinä ja epäillään Taivaskallion joutuneen tarkoituksellisen tuhoamisyrityksen kohteeksi, vaikka hätäänntyneet venäläislentäjät keventävät kuormaansa pakoon päästäkseen. Ensimmäinen pommitusaalto kylvää tuhoa pääkaupunkiseudulla ja venäläisten termiittipommit sytyttävät lukuisia tulenalkuja ja kantakaupungin kerrostaloja tuhoutuu tulipaloissa asukkaineen perustuksiaan myöten. On ensimmäinen Helsingin kolmesta pommitusyöstä.

Mannerheim lähtee Kaivopuiston asunnostaan ja saapuu Pasilan Toralinnan läheisille raiteille esikuntajunansa viereen

ja sotasaalisvetureiden väliin, lähelle punatiilisiä veturivarikkoja. Jotkut Toralinnan asukkaista ihmettivät, että mitä tuo tällä tekee, kun pommitus on pahimmillaan. Mutta Mannerheim tuli vain kotiin, junaan, jossa hän vietti suurimman osan Jatkosodan vuosistaan. Juna jäi aina Pasilaan, jotta Marski pääsi salaa kaupunkiin tai sieltä pois. Hänen oikea kotinsa oli junan salonkivaunu. Mikkelin Päämaja oli muille varattu. Siellä toiminnasta vastasi päämajan operatiivisen osaston päällikkö, eversti Nihtilä, joka lähes yksin huolehti ja suunnitteli sodan kulun talvi- ja jatkosodassakin virkatoiminaan. Hän oli korvaamaton. Päämajoitustemestari Airo turvautui lasiinsa ja pysytteli sivummalla Marskin junassa tai Marskin raivostuttua junan allakin.

Airon käytöksen ymmärtää, kun tutustuu Päämajan toimintaan. Sotaa hoitivat virkatoimenaan Nihtilä tai majuri Haahti. Airon piti kenraalit kurissa ja lähetti Nihtilän paikalle, jos ongelmia ilmeni. Jatkosodassa Viipurin valloituksen hoiti Nihtilä, kun kenraali Pappa-Laatikainen lähti saunomaan huomattuaan hänen saapuneen paikalle. Yleisesikuntaeversti kohosi Päämajan virka-asemallaan divisioonakomentajakenraalin yläpuolelle. Nihtilästä ei koskaan tehty kenraalia. Hän kantoi Päämajan vastuun asekatkennästä, josta Mannerheimille ei aluksi välttämättä edes kerrottu. Nihtilä on Suomen sotien pääarkkitehti. Hän suunnitteli hyökkäykset ja käytännössä myös toteutti ne - virka-asemallaan ja Päämajan sotilasvirkamiehenä. Marski ei juuri puuttunut Nihtilän mielipiteisiin ja kenties hän aavisti Airon tarpeettomuuden kenttäjohtajana, eikä siksi päästänyt tätä rintamalle tai ehkä järjestely tällaisenaan sopi hänelle paremmin. Airo oli mukavaa seuraa Mikkelin klubilla ja toki suurmies tarvitsi hovinsa ympärilleen.

Pommitusyönä Mannerheim oli kutsunut lähipiirinsä illalliselle. Ravintolavaunun keittiössä höyrysivät parhaimmat keitokset ja Marskillä oli aivan erityistä sanottavaa vierailleen. Lähestyvät pommittajat kuitenkin sotkivat illallistarjoilun kuviot. Junan konduktööri huomasi ylipäällikön ja hypäsi ulos junan suojana olleen it-vaunun tornista. Marski oli saatava pois täältä ja suojaan. Junan ylin virkamies - vääpeli ja konduktööri - määräsi matkustajan, armeijan ylipäällikön pommisuojaan ja käskyä oli pakko totella. Marski löysi itsensä Pasilanmäen kalliosuojasta, eikä ollut ensimmäinen kerta, kun konduktöörinä-vääpeli kommenteli Marskia. Tapauksia oli jo useita, siksi Marski totteli mukisematta.

Ylipäällikölle pommisuojaan seisominen satojen ihmisten katseltavana oli vähintäänkin kiusallista. Eihän ylipäällikön sopisi oikeastaan vetäytyä sodalta suojaan. Kun venäläisten rynnistys vähän hiljeni, niin Marski käski autonkuljettajaansa ja junan komendanttia ottamaan yhteyttä Pasilan junansuoritustoimistoon, jossa oli aina päivystys. Komendantti, samassa suojaan värjöttänyt kapteeni, soitti junansuorittajalle ja käski raiteet auki aina Tikkurilaan saakka. Mannerheim vieraineen nousi junaan ja se lähti liikkeelle. Taivaskallion patterille tuskin ilmoitettiin arvokkaasta kuljetuksesta, joka lasteineen päättyi Tikkurilan väritehtaan takaiselle hiekkakuopalle. Siellä Mannerheim aloitti synkän yksinpuhelunsa. Hän odotti seurueeltaan hyväksyntää aja-

tukselleen lähettää rauhantunnustelijat Moskovaan. Hänen ruokakumppaneista tärkein oli tässä mielessä metsäparoni Rudolf Walden ja hänelle Marskilla oli erityisen huonoja uutisia.

Jatkosodan aikana Mannerheim ei suunnitellut hyökkäyksiä, korkeintaan hyväksyi hyökkäyssuunaan, eikä muuta marsalkalta juuri odotettukaan. Yksityiskohtaisempi suunnittelu oli varattu Päämajan esikuntaupseereille, kuten Nihilille. Myös Airo suunnitteli yhden hyökkäyksen, jota ei tosin koskaan toteutettu. Airo on kertonut, että hän suunnitteli kenraali Raappanan kanssa hyökkäyksen Sorokkaan, Vienanmeren rannalle 1942. Sillä olisi katkaistu Muurmanskin rata ja Kuollasta olisi muodostunut amerikkalaisten laivasaattuein huoltama suurmotti. Mannerheim oli kuitenkin radan katkaisua vastaan ja koska Rytikin oli sitä vastustanut niin Airo sai käskyn palata tältä yksityiseltä metsästysretkeltään kotiin. Tätä radan lopullisesti katkaisevaa operaatiota ei koskaan toteutettu. Mannerheim ei halunnut suututtaa liittoutuneita ja Päämajan tiedusteluosastolle oli jo selvinnyt, ettei Saksa voita sotaa.

Walden, Karl Rudolph, syntyi 1878 Helsingissä ja tuli upseeriksi Suomen kadettikoulusta 1900, mutta erotettiin sotaylioikeuden päätöksellä palveluksesta 1902, koska hän kieltäytyi osallistumasta laittomiin kutsuntoihin kutsuntalautakunnan jäsenenä. Hän alkoi metsäteollisuusyrittäjäksi ja siirtyi 1918 Suomen vapausarmeijan palvelukseen, päämajan komendantiksi ja huoltopäälliköksi, kohoten Suomen armeijan nopeimmalla virkaurakehityksellä 1919 kenraalimajuriksi. Puolustusministerinä hän toimi 1918-1919, kun suomalaiset yrittivät Aunuksen retkellä ottaa suunnattomista Venäjän metsävaroista osansa. Ehkäpä tästä syystä Mannerheimin äidin puolelta sukua oleva Isak Julin oli Aunuksen väliaikaisen hoitokunnan jäsenenä. Mannerheimin miekantuppipäiväkäskey näiltä vuosilta liittyy osaltaan juuri Rudolph Waldenin näkemyksiin Karjalan mittaamattomista metsävaroista, eikä niinkään suomalaiseen heimoajatukseen.

Jatkosota tuotti Waldenin luomalle suomalaiselle metsäimperiumille uusia valloituskohteita, joista tärkein oli Itä-Karjala. Vanhan rajan ylitettyään suomalaiset valloitusjoukot huomasivatkin olevansa metsätöissä, eikä suinkaan korsujen rakentamisessa. Puut oli saatava parempaan talteen. Näistä Karjalan männyistä venäläiset halusivat myöhemmin sotakorvauksia. Tuhoutuneet panssarivaunut ja sotilaat olivat vain tykinruokaa, joilla ei ollut laskennallista arvoa Stalinille, männyt olivat kokonaan toinen juttu ja niistä piti saada hyvitys. Tämän kuultuaan sai rauhanneuvottelijana toiminut Walden sydänkohtauksen Moskovassa 1944. Yhtyneiden paperitehtaiden menestystä jatkoi Valkeakoskella maastoautolla ajeleva tehtaanpatruuna Juuso Walden, legenda jo eläessään. Yhtyneiden pääomistajana jatkoi Ehrnroothien sotilassuku, joka suoraan yhtyy Mannerheimin äidin, Pohjan rautaruukkien ja Fiskarsin omistajien von Julinien sukuun.

Suomen Marsalkkaa ei pitäisi voida syyttää nepotismista, mutta hän on liki täydellinen oman suvun suosijoiden esimerkki. Metsä, Karjalan mänty ja Mannerheimin sukurasite ovat jääneet huomaamatta merkittävimmiltä sotahistorioitsijoiltamme. Presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotoilta tuttu näky, jalkaväenkenraali Ehrnrooth, on toinen suomalaisten suosima sankarisoturi, josta pahaa ei saisi puhua.

Ehrnroothit ovat suoraan alenevassa polvessa sukua Julin-Mannerheimille. Adolf Ehrnroothin ansioina pidän kuitenkin hänen sodan jälkeistä toimintaansa Tuusulan Taistelukoulun johtajana, kun hän joutui valvontakomission venäläiselle kenraalille selittelemään, että miksi liitutaulla kuviteltu hyökkääjä tulee idästä, eikä lännestä. Sukulaismies Adolf Ehrnroothin, komentamat joukot saivat suhteessa eniten Mannerheim-ristejä, joskin esityksiä oli myös eniten. Aateisuus velvoittaa - lausui Marski jo aiemmin.

Suomen sodanjälkeisen yhteiskunnan peruspilariksi muotoutui metsäteollisuus, jonka luojana harvoin on mainittu Mannerheim. Mutta ehkä juuri tämä Julinien, Mannerheimien, Waldenien ja Ehrnroothien luoma puuta tuottanut Suomi on tärkeämpi kuin Suomen gummitehtaan hetken elävä Nokia. Mutta puut, nuo Väinö Linnan Karjalan männyt, jatkavat kasvamistaan, eikä Samperin savotalle näy pohjoisessaakaan loppua. Suomalaisen korpisoturin metsä oli koko sodanjälkeisen ajan tärkeä ja pyhä asia, jota pitää aina vain korostaa. Julin-Mannerheim-Walden-Ehrnrooth-suvuilla voidaan selittää melko pitkälle suomalainen historiankirjoitus

A.Hitler Immolassa 4.6.1942

1900-luvulla. On vielä mahdollista konstruoida Jatkosodan aikainen Mannerheimin toiminta ja jopa tämän tärkeimmät keskustelut. Valitettavasti suurin osa sodan historioitsijoista unohtaa tärkeimmän ja keskittyy Mikkeliin, jossa juuri mitään olennaisen tärkeää ei Mannerheimin elämässä koskaan tapahtunut. Tärkeimmät keskustelut käytiin junassa, eikä Mikkelin klubilla.

Miksi Mannerheim otti Hitlerin -vastaan juuri Kaukopään tehtaiden sivuraiteella Immolassa 75-vuotispäivänään 4.6.1942? Muitakin paikkoja olisi ollut tarjolla. Metsä ja takana höyryävä sellutehdas ovat avain erääseen kirjoittamattomaan episodiin suomalaisessa yhteiskunnassa. Ehkä yhtä paljastava on Rukajärvelle edenneiden kenraali Raappanan joukkojen Marskille lahjoittama metsästysmaja, nimenomaan Karjalan männystä valmistettu.

Linnakin lausui vihjailevasti jotenkin näin: "...etteivät Suomen herrat toista kertaa iskisi päätään Karjalan mäntyyn."

POSTILIITON PASILAN
OSASTO
PL 25
00231 HELSINKI

PMM
sopimus
00530/609

LÄHETÄ TIEDOTTÄLLÄ LOMAKKEELLA

OSOITTEENMUUTOSILMOITUS
UUSI OSOITTEENI ON:

ILMOITUS JÄSENREKISTERIIN
ELÄKKEELLE SIIRTYMISESTÄ TAI
JÄSENMAKSUN KESKEYTYKSESTÄ
NIMI:

OSOITE:

SIIRRYN ELÄKKEELLE
_____ ALKAEN
JÄSENMAKSUN KESKEYTYSAIKA

KESKEYTYKSEN SYY X
__ VANHEMPAINLOMA /ÄITIYSLOMA
__ ASEVELVOLLISUUS
__ SIVIILIPALVELU
__ OPISKELU
__ MÄÄRÄAIKAINEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKE
__ VUOROTTELUVAPAA
__ TYÖTTÖMYYS
__ HOITOVAPAA
__ PITKÄ SAIRASLOMA
__ MUU SYY
__ EN OLE POSTILIITON PASILAN OSASTON JÄSEN

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Kun jäsentiedoissasi tapahtuu muutoksia, muista ilmoittaa niistä Postiliiton toimistoon ja / tai osaston jäsensihteerille. Jokaisessa Postimies-lehdessä on toiseksi viimeisellä sivulla ilmoituslomake, jolla helpoimmin pystyt kertomaan edellä mainituista muutoksista. Samantapainen lomake löytyy Pasillin takasivulta. Käytä niitä! Säännösten mukaan sairausloman palkallinen jakso on pisimmillään kolme kuukautta, joten pitkien sairauslomien tai muiden pitkien lomien osalta jäsenmaksukin keskeytyy ja siitä pitää ehdottomasti ilmoittaa. Kun työnantajasi tai ammattiosastosi muuttuu, muista täyttää uusi jäsenmaksun perintävaltakirja. Tilinauhasta on hyvä seurata, että jäsenmaksut ovat oikein ja ajallaan peritty. Tämä on erityisen tärkeää työpaikan vaihdoksen yhteydessä ja pitkäaikaisten poissaolojen jälkeen (arnejia, äitiysloma, vuorotteluvapaa ym.). Jos joudut välillä työttömäksi ja työsuhdettasi jatketaan uudelleen on parasta täyttää jäsenmaksuvaltakirja palatessasi! Ikävin mahdollinen seuraus on, että työttömyyskorvaukset jäävät saamatta puuttuvien jäsenmaksujen takia.

JÄSENSIHTEERI SEIJA HAGMAN

